

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 18 fillér.

Nyitlár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, július 26.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Általános bomlás.

Harc a tudóvész ellen.

Külföldi politika.

Hohenberg hercegnő — anya.

A kuria ítélete a Kissné-Szelle pörben.

Tejmérgezősek Nagyváradon.

Szvangáli a szatócsboltban.

Pikáns válópörök.

Felirat a miniszterhez egy aradi betörő miatt.

Leánygyermek.

A negyvenéves kasszirónó.

Tizennégy hamis százás.

Tárca: Két levél. Irta: Vértesi Arnold.

Csarnok: A szirén. Irta: Pekár Gyula.

Általános bomlás.

Arad, július 25.

Gyilkosságok, öngyilkosságok, csalás, lopás, sikkasztás és zsarolás képezik most a lapok állandó tartalmát, jelül annak, hogy a mostani társadalomba elemi erővel tört magának utat a bomlás, a munkába és érdembe vetett hitnek általános csődje.

Pedig azok a szörnyű jelenségek, a melyekről az újságok utján veszünk tudomást, csak a felületet mutatják, csak a háborgó nagy élet egyes kitéréseit teszik közhírré. Az általános bomlás sokkal mélyebben hatolt be a mai társadalom mélyébe, mint azt még e rémkrónikák is mutatják. Alig van családfő, a kinek az öngyilkosság, a szabadulás e szörnyű módja ne jutott volna eszébe: alig van család,

a melynek kebelében ne dulna a kétségbeesés, a reményvesztettség, az elkeseredés, az elégedetlenség. Mindenki, a ki csak egy kicsit foglalkozik a szociológiával, meg van arról győződve, hogy a mai társadalom alapjaiban meg van rendülve, és hogy nagy, gyökeres, talán megrázkódtató átalakulásra van szükség, hogy a megnyugvás ismét visszatérjen.

Természetes dolog, hogy a mikor a szociologusok ezt a tényt konstatálják, bőven foglalkoznak ennek okaival is. Ezek az okok az emberi élet nagyon különböző hirodalmaiból vannak merítve. Az egyház atyái nagy nyomattékkal mutatnak rá a hitélet hiányára; az általános vallástalanságra, az isteni dolgok iránti közömbösségre, az elterjedt ateizmusra. Tanult közgazdák a tulzásba vitt pénzgazdaságban látják az általános kétségbeesés és bomlás okát. Szerintük buknia kell az olyan társadalomnak, a mely minden előnyt, minden élvezetet busásan, szinte tolakodóan kínál, és megszerzésükhöz nem kell semmi egyéb, mint — pénz.

Es ez okok, a mit a szociológok kifejtnek, éppenséggel nincsenek igazság és alaposság híján. Mert az kétségtelen, hogy a hitélet hanyatlása sutba dobta az önmegadóztatás, az egyéni lemondás nemes erényét, minek folytán az igényeknek, a vágyaknak a rohamosan fejlődő pénzgazdaság által okozott megnövekedése elé alig volt képes valami is gátat vetni. Innen következik, hogy a családfő ma már alig képes tisztességes, rendes

uton eleget keresni családja számára. A következmény az, hogy vagy adósságokba, zavarokba, nyomorba süllyed a család, vagy pedig a családfő letér a tisztesség, a becsület utjáról, és rátér arra a másik utra, a melynek végén a pisztoly vagy a börtön vár reá.

Ilyen lévén a családi élet, ilyennek kell lenni az arra fektetett társadalmi és állami életnek is. A szenvedés, a küzdelem, a zaklatás az emberekben az önzést és az elszántságot fejlesztette ki. Szerencsejátékká változik át az élet, a melyben a legtöbb emberen már csak a vakmerőség segít. A kitartó, csendes munkának az értéke megcsökken. A közéletben elhalványodik a közforgalma, mert a közdolgokat is az egyéni érdekek és a szeretlenül megnövekedett vágyak kielégítésére akarják kizsákmányolni. Ezáltal válik a fórum egy általános küzdterré, a hol mindenki harcol mindenki ellen és a hol a legbecsületesebbeknek van a legrosszabb dolguk. A tülekedő, feltörekedni akaró szennyes elemek éppen a legtisztább jelleműeket választják ki arra, hogy azok bemocskolásával és lerántásával maguknak bizonyos „tekintélyt“ és pozíciót vivjanak ki.

Szerencse, hogy ez így soká nem tarthat. Eppen a kétségbeesés, a szenvedés, az idegemészítő küzdelem rettenetes volta érleli meg az emberekben azt a meggyőződést, hogy tisztán anyagi életet, minden ideális tartalom nélkül, nem érdemes élni az embernek. Es a féktelen élvezethajhái-

TÁRCA.

Két levél.

Irta: Vértesi Arnold.

Kedves Ödön! Csodálkozol rajta bizonyára, hogy levelet kapsz tőlem. — Régóta nem írtunk már egymásnak. Gondolom, három éve elmúlt, hogy elhagytuk a levelezést. Igazán nem tudnám megmondani, hogy miért, mert te nem adtál rá okot és mindig jó unokabátyám voltál; de tudja Isten, mégis azt hittem, hogy untatnak téged az én leveleim, hát inkább nem írtam.

Örvendeseget úgy sem tudtam volna neked írni. Azóta, hogy téged nem láttunk, nagyon sok bajunk volt. Azt tudod, hogy Péterfalváról bejöttünk lakni Miskolcra. Annak már idestova két éve. Nem írtam meg neked; minek panaszkodtam volna? De azért tudom, hogy eljutott a hire hozzád is, ismerősök elvittek. Hiszen egy pár hétig arról beszél nálunk az egész vármegye s bizonyosan Budapesten is emlegettek bennünket, akik ismertek: lám, lám, hát Szecsődyék is beadták a kulcsot.

Noha nem volt újság s már előbb is tudhatták, hogy a végét járjuk. — Szegény apa halála óta csak ügyvel-bajjal bírta föltartani édes anyám, hogy ránk ne szakadjon a veszedelem.

Azt hiszem, te is ösmerted a mi állapotunkat s egy ideig úgy hittem, azért nem jössz oly sokáig felénk. Őszintén bevallom, hogy nagyon rosszul esett nekem és nagyon haragudtam rád. De ma már másképp ítélem meg ezt a dolgot. Lehet, hogy komoly okod volt rá. Sőt bizonyos, hogy volt s nem kell metened magadat, mert én megértem azt.

De szegény édes anyámat sem kell elítélned. Ő minden áron férjhez akart volna adni engem, mielőtt még végkép bekövetkezik bukásunk. Ha port akart hinteni az emberek szemébe, azt csak anyai szeretetből én értem cselekedte. S ha irántad idegenkedett, hát annak is meg volt az oka, mert azt hitte, hogy miattad nem mernek közeledni a kérők. Hiába mondtam neki: hiszen lelkem anyám, Udön csak rokonom, jó barátom.

Es az vagy most is, ugye? Igazi jó barátom. Azért fordulok hozzád. Tanácsodra van szükségem. Olyan ember tanácsára, aki nekem igazán javamat akarja, aki nekem őszintén megmondja: tegyem, vagy ne tegyem azt, amiről most gondolkozom?

Hadd mondok hát el, hogy miről van szó. Mikor Péterfalváról el kellett jönnünk s eladtuk a birtokunkat, mert másképp mindent elköttyevetéltek volna, édes anyám azt gondolta, hogy marad még vagy tíz-tizenötezer forint, azon megvesszük a Gerébék kis jószágát s elélegélünk. — mig a jó Isten valami szerencsét ad nekem.

Am én mindjárt tudtam, hogy nem marad

annyi sem és megmondtam édes anyámnak, költözzünk be a városba s én tanítóképezdébe fogok járni. Édes anyám nagyon sirt, hogy hát az ő leánya ilyen sorsra jut; de én megvigasztaltam, hogy ne busuljon, jobb így, mintha férjhez mentem volna s most uram a szememre vetné, hogy megcsaltuk, vagyonos leány helyett kuldust vett el.

Igy éldegéltünk már majd két éve. En szorgalmasan tanultam, hogy megszerzzem a tanítónői diplomát. Nem mondom, hogy egészen belenyugodtam sorsomba. Néha egy-egy titkolt vágy fölébredt bennem, egy-egy álom átsuhan lelkemen. Leányálmok, rózsások, — gyorsan tűnedezők. Néha azt gondoltam, hogy az én életem is lehetne talán másforma. Hogy egyszer eljön értem is valaki.

Látod, hogy bevallok neked mindent. Hiszen hol van olyan fiatal leány, kinek szívet meg ne rezegtette volna olykor valami édes sejtetem? Es azt is bevallom, hogy nincs bennem semmi lelkesezés pályáért. El fogom végezni köteletségemet, mert azt, ami kötelesség, minden időben és mindenütt teljesíteni fogom; de félek, hogy az nem elég arra, hogy jó tanítónő legyek.

Édes anyámnak is inkább szíve szerint való volna, ha férjhez mennék. — Ő még most sem mondott le arról, hogy engem fejkötő alá juttasson. Es ime csodálatos módon fölkeresett bennünket a szerencse. Az az ur aki megvette a péterfalvi birtokunkat, valam-

szat és érdekvadászat helyét lassankint, fokozatosan elfoglalja az önmegtartóztatás, a lemondás, a nyugodt, munkás, csendes életmód.

Ha a jelek nem csálnak, a tizenkilencedik század materializmusa már elérte a kulminációt és napjainkban már hanyatlani kezd. Most éljük ugyan a krízis napjait, a mikor legtöbb a kétségbeesés áldozata, de a gyógyulás már kezdetét vette. A mulatóhelyek tömeges bukása, a luxus-cikkek fogyasztásának nagymérvű hanyatlása, a közélet megtisztulásának első jelenségei mind biztató jelek arra, hogy lassankint megtér keblünkbe a megnyugvás, a kevéssel való megelégedés boldog korszaka. Csak erős akarat, kitartó munka kell hozzá és az az erős szándék, hogy mindenki igyekezzék lelki egyensúlyát a mostani bomlott, zürzavaros világban megtalálni és megőrizni. (*)

Harc a tüdővész ellen.

(Koch újabb felfedezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Londonból a táviró egy nagy győzelem hírét hozza: csak hogy német győzelmét, amelyet Koch professzor nyert a tuberkulózis ellen folytatott világharcban. Az az előadás, amelyet a berlini tudós a londoni kongresszuson tartott, ha nem is döntő diadal, de egy jelentékeny, sőt sok tekintetben meglepő eredmény. Tudományos és praktikus értékére nézve fontosabbnak és realisabbnak látszik, mint a professzornak első felfedezése ebben a nagy kérdésben, amelynek gyakorlati eredménye inkább kiábrándítólag hatott. De inkább csak azért, mert tulságosan vérmes reménységgel fogadták már előre is.

Koch professzor előadja, hogy konkrét kísérletek alapján tudományos meggyőződést nyert arról, miként az emlős állatok tuberkulózisa az emberre sem nem ragad, sem át nem ojtathó. Ezzel a felfedezéssel tehát a tüdővész ellen való védekezésnek legjelentékenyebb része egyszerűen halomra dőlt, mert a gőmőkórosus és tej, a higiénikusok és orvosok réme nem félelmetes többé. És így a tüdő- meg egyéb gőmőkórnak eddig igen komolyan vett forrása

elapadt, nem szükséges aggódó gonddal őrt állani és időt fogyasztani mellette.

A távirati tudósítás nem mondja meg a tudós és társa kísérletének részleteit. Koch tudományos meggyőződésére negatív módon, úgy jutott, hogy látta, mikép az emberi tuberkulózis az állatra semmiféle módon át nem ojtathó. Tettek-e kísérletet az ellenkezővel; megkísérlették-e azt, hogy az állati gőmőkórt az emberbe beojtásák? Erre a fontos kérdésre a professzor nem válaszolt, úgy lehet nem is válaszolhatott, mert a törvény az ilyen eksperimentumokat meg sem engedi.

Nekünk azonban úgy tetszik, hogy Koch vizsgálódásait ez irányban is kiterjeszthette valamely módon, amely az ő lelkiismeretének és a laboratóriumának a titka. E nélkül aligha mert volna tételével, mint megállapított törvénnyel előállani. Es a professzorról tudni való, hogy a tudomány érdekében éppen nem bátortalan, megmutatta a tuberkulín. Az egész ügy azonban sokkalta nagyobb, mintsem hogy a humanizmusnak egy igen kis részletkérdésével jelentőségében le lehetne szállítani.

Magától érthető, hogy az előadás rendkívüli érdeklődést keltett, de vitát is. Az általános meggyőződés az volt, hogy a kísérletek eredménye a tudomány előtt megáll. Az angol szaktudósok kifogása és ellenkezése inkább a logika körébe vág. A siker a németé, aki egy-maga egy óriási hadtesttel ér föl abban a harcban, amit az emberiség a szabadszettel szembe látható élő lények, a halál legnagyobb szállítóit ellen folytat.

A kongresszus mai tanácskozásáról Londonból a következőket táviratozzák:

A tüdővész-kongresszus gyógy- és kórtani szakosztálya ma közös ülést tartott, amelyen a tuberkulínról tanácskoztak. Az ülést dr. Heron előadása nyitotta meg, amelyben határozottan állást foglalt a tuberkulín gyógyító- és diagnosztikus értéke mellett és azt mondta, hogy a legnagyobb kifogások, amelyeket a tuberkulinnak gyógyszerül való használata ellen tesznek, onnan származnak, hogy nem követik a tuberkulín főtálatálójának utasításait. A betegség diagnózisa szempontjából egyetlen más szerv sem vetekedhetik a tuberkulinnal. Heron azzal fejezte be előadását, hogy halás elismeréssel adózott Kochnak. Koch tanárt, mikor szólásra emelkedett, rokonszenves tüntetéssel üdvözöl-

ték. Koch kimutatta, hogy milyen fontos szer a tuberkulín a tüdővésznek korai stádiumban való fölismerésére és megmagyarázta a tuberkulín alkalmazásánál követendő eljárást. Frankel berlini tanár fontos gyógyítószernek mondta a tuberkulint, csak hogy alkalmazásánál nagy türelemmel és óvatossággal kell eljárni.

A kongresszus nyilvános ülésén Brouardel tanár tartotta a főelőadást, amelyben többek között kijelentette, hogy éppenséggel nem csatlakozik Koch tanárnak ahhoz a nézetéhez, hogy a tüdővész nem vihető át az emberekre tüdőveszes marhák tejével vagy busával. A tejtermékeket szigorúan kell ellenőrizni, amint Svéd- és Norvégországban ellenőrzik. Brouardel is kétségtelennek tartja, hogy a tuberkulózis gyógyítható. Ő is kereszties hadjáratot hirdet a betegség ellen és különösen azt kívánja, hogy a betegség mivoltának ismeretét minden községben, minden tartományban, minden államban terjesszék a lakosság között, hogy az egész világ közreműködjék az emberiség e csapásának kiirtásában.

TÁVIRATOK.

Lesz béke?

Brüsszel, július 25. A transzvali követség köréből tegnap az a hír szivárgott ki, hogy most már Krüger is a békét akarja. Különösen felesége halála hatott rá ily irányban. Egy itteni esti lap azt ujságotja, hogy a napokban élénk sürgönyváltás folyt Leyds- és Krüger között a béketárgyalások megindítása érdekében. Az angol kormányt illitólág kéz alatt már értesítették is Krüger békés szándékairól.

A kínai udvar.

London, július 25. A „Times” jelenti Pekingből, hogy Li-Hung-Csang azt üzenete az ugynevezett ideiglenes kínai kormánynak, mely az udvart, úgy szólván, fogva tartja, hogy csapataival szétveri az egész bandát, ha még továbbra is ellenzik az udvar visszatérését és a reformokat. Li-Hung-Csang különösen Junglu tábornokra haragszik, a ki garázda katonáival az udvart kíséri.

Fazekas Sándor nevű, — ma megkérte a kezemet.

Már én ezt sejtettem előbb is. Tudtam, hogy nem jár hiába hozzánk, noha eleinte mindig valami ürügy alatt jött, valami gazdasági kérdés miatt. Bocsánatot kért, hogy alkalmatlankodik nálunk, de hát ezt meg az szeretné tudni, hogy volt eddig. Majd a dohány végett jött, majd a feles kukoricaföldek dolgát tudakolta apróra-cseprőre, noha mindezt megtudhatta volna a béresgazdánktól is, kit megtartott szolgálatában.

Ő maga nem volt gazdaember azelőtt. Fakereskedő volt s abból gazdagodott meg. Láthatod, hogy nem valami fényes parti Szecsődy Magdának. De amilyen nagy szegénységben élünk mi most s a milyen kilátástalan a jövőm, bizony nagy szerencsének mondhatom.

Edes anyámat főképp az tenné boldoggá, hogy visszaköltözhetnék hajdani otthonunkra. Látom, hogy ragyog az arca erre a gondolatra s szinte félek eloszlítani csalódását.

Ámde neked megmondhatom, hogy ez nem az az ember, — akiről én álmodoztam, Nem, ez sohase lesz azzá. — Soha. Látom, hogy jó ember, becsületes ember, elhiszem, hogy nem lesz mellette rossz dolgom; azt sem mondhatom, — hogy nagyon vén volna, csunya volna, otromba volna. Valami negyven éves lehet, s olyan ember, akibe még bele szerethet egy fiatal leány; de én érzem, hogy soha. Ma idegenebb nekem, mint mikor először láttam.

Azt hiszem egyébként, hogy ő is inkább szájalomból akar elvenni engem. No meg talán az előkelő összeköttetéseink végett. Nagyon alacsony sorsból vergődött föl, — természetesen hát, hogy szeretne beházasodni a megye régi törzsökös nemzetségei közé. Nem veszem tőle rossz néven s nem becsülöm azért kevésbé.

Arra felelj most már nekem, Odön, hozzá mehetek-e olyan férfihez, aki iránt szívem hideg és közönyös? Nem a magam lealacsonyítása az s nem fogok pirulni amiatt? Nem a világról beszélek, annak az ítéletét előre ismerem. Kissé vonogatni fogják a vállukat, kissé lenéznek, hogy ilyen emberhez mentem nőül, kissé sajnálkozni fognak rajtam, de titkon még inkább irigyelnek, mert gazdag leszek és mindenki keresni fogja a kedvemet.

De ez nem az a boldogság, amiről én egykor álmodtam. Tudtam volna én szegény és mégis boldog lenni. Edes anyám azonban meg fogja találni a nyugalmat és a jólétet, a mit oly nehezen nélkülöz. Mondd meg már most, megtehetem ezt a lépést? Őszintén felelj, minden habozás nélkül, minden kimélet és minden mellétkéntet nélkül.

Nem bízom saját értelmem elfogultságában. Te egyszer valamikor azt mondtad: ha életemben olyan forduló ponthoz jutok, ahol hü, igaz barát segítségére van szükségem, szóljak neked. Most szólok. Adj tanácsot. Szükségem van a te segítségedre; kezdedbe teszem le soromat.

Magda.

Mikor Gyimóthy Odön végig olvasta ezt a levelet, megrezdült a szívében valami régen elfojtott érzés, — melyről már azt hitte, hogy eltűnt, elmosódott, gyökerestől kiszáradt.

Hja, persze, persze, — a régi érzésekből mindig marad valami; a fiatalság első álmódosása oly mélyen bevésődik. — Szerencse, hogy még elég korán megjött az esze. — Nem kötötte le magát s nem hitegette álnok ígérekkel a leányt, akit úgy sem vehetett nőül. Mi lett volna belőlük? Két koldus egy pár. Két tönkre ju ott uri családnak a sarjadéka, kiknek meg kellett volna élni az ő kis fizetéséből.

Hát nem okosan cselekedte, hogy még jókor visszavonult? Most ő semmi egyéb, csak a rokon, a jó barát, aki józan tanácsot adhat Magdának is.

Meg is írta mindjárt a levelet. Sietett vele. Tudja isten, az ilyet legjobb megírni rögtön. Mennél tovább halogatja az ember, annál keserveesebben esik.

Megírta neki:

„Edes Magdám! olyan tanácsot adok, a milyet jogod van várni tőlem, amelyet őszinte barát adhat, ki javadat akarja. Ezt a tanácsot te már magad is kitaláltad. A te józan elméd tőlem csak a megerősítést várja annak, amit te már elhatározottál akkor, mikor leveledet megírtad.

„Neked is osztályrészedül jutott, mint nekem, hogy korán megtanuld, mily nehéz az

Külföldi politika.

(A dán kormányválság s a délafrikai háború.)

Arad, július 25.

Dániában a parlamenti többség harminc évig folytatta változó szerencsével a harcot a kisebbségből kikerült kormány ellen. *Estrup* miniszterelnök kilenc évig volt kénytelen provizóriummal kormányozni, tehát nyílt alkotmányosértessel, mert a képviselőház kilenc éven keresztül tagadta meg a kormánynak a budgetet. Ez alatt a harminc év alatt mindig az ellenzéké volt a többség a képviselőházban.

Az ellenzék a múlt év április 27-én megbuktatta ismét a kormányt, melynek élén *Hörringh* állt. De a király még akkor is vonakodott attól, hogy alkotmányos köteletségének eleget tegyen s többségben lévő ellenzék sorából nevezze ki a kormányt. Ismét a kisebbség soraiból kereste ki a tanácsosait. Ekkor azonban már a jobboldal is megijedt a következményektől s még a jobboldal sem vette jó néven a királytól, hogy *Sehestedet* nevezte ki miniszterelnökké. A jobboldal is annyira cserbe hagyta a kormányt, hogy még a felső házban is, a mely pedig addig a konzervativizmus fellegvára volt, a kormánynak csak egy többsége volt, s ez is csak úgy, hogy valamennyi miniszter leszavazott. A képviselőházban pedig 114 szavazat közül csak 16 volt kormánypárti.

Szinte hihetetlen, hogy a király még mindig vonakodott a miniszteriumot elbocsájtani s helyette az ellenzékből kinevezni az új kormányt. *Sehested* az „erős kéz“ politikáját hirdette s megmaradt helyén. Ez év áprilisában föloszlatta a képviselőházat, új választásokat tűzött ki, abban a reményben, hogy a kormánypárt abból majd megerősödve kerül ki, de hiába volt minden fáradozása a 114 képviselő közül csak 8 lett kormánypárti.

Ezzel aztán a konzervatív párt uralma végleg meg volt törve s a király, akit már forradalommal fenyegetett a nép, kénytelen volt felhagyni az alkotmány tiprással s elbocsátotta a miniszteriumot s a *Deuntzingert* elnöktele alatt új radikális miniszteriumot nevezett ki. Ezzel 30 évi küzdelem ért véget s a nép diadalmaskodott a király fölött, ki a parlamentarizmus cégére alatt az alkotmányosságnak harminc év óta esküdt ellensége volt.

Az angol kormány legújában arra vetette magát, hogy a mivel csak lehet, port hintsen az európai közvélemény szemére, mert hát ez a közvélemény némileg mégis csak feszélyezte. Általános meglepetést szül mindenütt, hol logice gondolkozni tudnak, hogy vajjon mi a gutáért kapott *Roberts* lord 1,200.000 frank nemzeti jutalmát? Délafrikai sikereért aligha, mert hiszen az annyira humbugnak bizonyult, hogy a nagyemlékü *Viktória* királynő halálos

betegsége attól a pillanattól datálódik, a midőn a Dél-Afrikából hazatérő *Roberts* lord kénytelen volt felvilágosítani, hogy a kik a királynő előtt azt állították, hogy *Roberts* lord azért tért vissza a harctérről, mert a háborúnak vége van, hazudtak. A háborúnak nincs vége s nem is tudná előre megmondani, hogy mikor lesz vége.

Viktória királynőt akkor eszörnyű hír annyira megrendítette, hogy szivgörcsöt kapott s ájultan vitték ágyába, a melyet élve többé el nem hagyott. Visszaemlékezünk arra is, hogy a *Roberts* lord fogadtatására rendezett ünnepek legfontosabb számai, mint a hálaisten-tisztelet is, elmaradtak épp azért, mert maga *Roberts* lord tiltakozott az indokolatlan ünneptetés ellen.

A kormány által ráerőszakolt nemzeti jutalom tehát nem egyéb, mint újabb humbug az angol és az európai közvélemény félrevezetésére. El akarja a *Chamberlain*-klikk hitetni a világgal, hogy, igenis, *Roberts* lord már akkor eldöntötte a háboru sorsát s ami azután következett, számot nem tévő fegyveres lebonyolítása a sikeres végeredménynek. Az egy millió dijjal továbbá azt is óhajtja demonstrálni, hogy az eddig hiába kidobott milliárdok nem érintik a birodalom pénzügyi rendezettségét, azt tehát ne képzelve senki, hogy az angol kormányt pénzügyi tekintetek békére kényszeríthetik. Méltán kérdezhetjük, hogy vajjon mekkora nemzeti jutalmat szántak *Kitchener* lordnak, ha sikerét annyira biztosnak hirdetik?

Hogy végre is leverhetik a burokat, azt senki sem tagadhatja, de hogy ez már kérdésen kívül álló dolog volna, azt *Chamberlain* nem fogja elhiteni senkivel. Komolyan gondolkozó angolok nem is adnak semmit a kormánynak utóbbi napokban fitogtatott diadalrészere, a melyet legkevésbé sem indokolnak a harctérről kapott jelentések. Ezeknek legnagyobb részét a kormány eltitkolja s csak akkor tesz a rá nézve kedvezőtlen hírekről egy-kettőt közzé, amikor attól fél, hogy azok a kontinensen el nem cenzurázható más forrásból kerülhetnek nyilvánosságra. Így ma is *Kitchener* lordnak két jelentését hozták meg londoni táviratok. Minkettöben angol vereséget kénytelen beismerni.

De hogyan lehetne a háboru végéről beszélni, mikor 10—12.000 bur a Fokgyarmatban áll, a kikkel oly „snájdig“ angol tábornok, mint *French*, sem képes végezni. Mikor a kafferek, a kik mukkanni sem mernének, ha az angolok győznének, elnyomóik ellen fegyvert ragadva Natal s a Fokgyarmat angolait veszélyeztetik. Honnan vegye *Kitchener* lord a szükséges katonaságot, hogy a Fokgyarmatba tört két elkeseredett ellenséggel szembeszállhasson, mikor azt sem tudja, melyik percben üzik ki Pretóriából. És vajjon remélheti, hogy Angliából újabb csapatokat kaphat?

Mégis szerette volna, ha azt a levelet nem írta volna meg. Vagy másképp írta volna meg. Maga sem tudja, hogy mit akar, csak nyugtalan, lázas, nem bír aludni s dühösen forgolódik ágyában.

Ha visszavehetné azt az átkozott levelet! Csak ezen jár az esze szakadatlan.

De hát mit akar? — Eh, tudja is ő, — hogy mit akar! Csak azt tudja, hogy valami fojtogatja a torkát és szorongatja a szívét. Nem kellett volna azt a levelet megírni. Nem kellett volna.

Olyan mint a bolond. Milyen szépen kiokoskodta eddig, — hogy mit kell tennie és most egyszerre elhagyja minden okosságát. Csak egy gondolat foglalja el egész agyát: annak a levelnek nem szabad a Szecsődy Magda kezébe jutni.

Másnap Miskolcon elbámultnak Szecsődyék, mikor betoppan hozzájuk Gyimóthy Ödön:

— A feleletet hoztam a leveledre, Magda. Itt van a másik kérőd, Magda, az én vagyok, válassz közülünk.

Szecsődyné még szólni sem tudott, már akkor Magda oda nyújtotta kezét.

Egy órával később hozta a levélhordó a Gyimóthy Ödön levelét.

— Hát ez mi? — kérdezte mosolyogva Magda.

— Az, az egy ostoba levél, — szolt Ödön s gyöngéden kivette a Magda kezéből. Azt el-égetjük olvasatlan. Ugy-e, kedves?

erre legprecízebb válasz *Brodrick* hadügy-miniszternek az alsóház tegnapi ülésében tett kijelentése, hogy az idén nem tarthat őszi hadgyakorlatokat, mert „sok csapat Dél-Afrikában van.“ Más szavakkal: mert Angliában már annyi katona sincs, a kivel a pro forma őszi gyakorlatokat lehetne tartani.

Hohenberg hercegnő — anya.

(A hercegnő származása és lakhelye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Tegnapelőtt este a következő hivatalos jelentést küldötték meg az ausztriai lapoknak:

Ő hercegi fensége, *Hohenberg* Zsófia hercegnő, ő császári és királyi fensége, *Ferenc Ferdinánd* főherceg ur neje ma délelőtt Csehországban, Konopist várkastélyban egy egészséges leánygyermeknek adott életet. Ő hercegi fensége és az ujszülött hercegnő jól érzik magukat.

A császári okirat szerint, melylyel *Chotek* Zsófia, *Chotkova* és *Wognin* grófnője *Ferenc Ferdinánd* főherceggel kötött morganatikus házassága napján, 1900. július hó 1-én „Hohenberg“ névvel és „hercegi fenség“ címmel az osztrák hercegi rangra emeltetett, átmegey a hercegi rang a névvel és címmel az utódaira is.

Hohenberg Zsófia hercegnő az 1896-ban elhunyt *Chotek* Bohuszláv gróf titkos tanácsos leánya. Stuttgartban született 1868. március hó 1-én, a hol atyja osztrák követ volt. Anyja, a ki szintén elhunyt már, született *Kinszky* grófnő volt. Legidősebb bátyja, *Chotek* Farkas gróf a sziléziai kormányzóságnál kormánytanácsos.

Hohenberg Zsófia házassága *Ferenc Ferdinánd* trónörökös főherceggel 1900. július 1-én a reichstadi császári kastély kápolnájában kötött meg. Ennél a házasságkötésnél jelen voltak *Mária Terézia* főhercegnő leányaival, *Mária Annuciata* és *Erzsébet Anna* főhercegnőkkel. Az esküvő után az új pár a konopisti kastélyba utazott, a hol őszig maradtak. A telet és a tavaszt *Ferenc Ferdinánd* nejevel Bécsben a Belvedere kastélyban töltötte. A most bekövetkezett családi öröm reményében az özvegy *Mária Terézia* főhercegnő már jóval előbb Konopistba érkezett.

Bécsből *Lotti* Ágost drt, az általános poliklinika nőgyógyászati osztályának főnökét, már hetekkel ezelőtt Konopistba hívták.

(Hohenberg hercegnő származása.)

Már *Ferenc Ferdinánd* főherceg nejeének a „Hohenberg“ névvel történt felruházása alkalomával szóba került, hogy a *Habsburg* ház genealogiájában a legrégebb időkben előfordult és pedig a dinasztia nevének, I. Rudolf nevével kapcsolatban. Ez *Hohenberg* Gertrud vagy Anna grófnővel volt házasságban és ebből a házasságból származik a *Habsburg* nemzetség.

Nebány nap előtt *Mihájlovics* István publicista az *Uj-Zvöd*-ben egy genealógiai munkát tett közzé, melyben kimutatja, hogy *Hohenberg* Zsófia grófnő mint született *Chotek* grófnő női ágon a *Habsburg* nemzetség legrégebb generációjába viszi vissza származását. A *Chotek* ágnek a *Habsburg* házzal való rokoni összeköttetése 1772-ben történt, amikor *Chotek* Rudolf Nep. János gróf nőül vette *Clary Aldringen* Mária Szidónia hercegnőt, a *Habsburg* dinasztia egyik mellékágának sarját.

Ebből a házasságból négy fiu származott: János, József, Károly és *Hermann*, ezektől származnak az összes most élő *Chotek*-sarjak. *Hohenberg* hercegnő *Chotek* Károly gróf unokája, aki 1868-ban halt meg mint csehországi vágróf.

élet s mennyi édes csalódásról kell lemondanunk. A házasság nem lehet csupán két sziv egyesülése, melyet elvakult szenvedély köt. Nem véve figyelembe semmit s dacolva minden eshetőséggel.

„En sokat gondolkoztam ezen, édes Magdám s a legjobb tanács, amit adhatok, saját példám. Én is házasságra akarok lépni s megvalloim neked egész őszintén, szerelem nélkül. Csak azt néztem, hogy az a leány, kinek kezét éppen most akarom megkérni, derék, jónevelésű és gazdag leány. Nem szégyellem, hogy döntő szempont volt ez elhatározásomban a vagyon. A jövőre is nézni kell, édes Magda s biztos alap kell a lábunk alá. A ki mást mond, az csak üres álmodozó.

„Te most fiatal vagy, szép vagy, ne hagyd elrepülni az időt. Megbánnád később.“

Amint megírta levelét *Gyimóthy* Ödön, sietve bedobta egy levélsekrénybe. Félt, hogy megbánja, a mit írt.

Pedig hiszen egyszer el kellett ezt mondani. Egyszer végét kellett szakítani annak a céltalan álmodozásnak, mely néha még most is háborgatja lelki nyugalmát. még most is, mikor már féligmeddig megkérte annak a másik leánynak a kezét.

És Magda iránt való kötelessége is. Igen, azt a leányt is föl kell világosítani, hogy reá ne számíton. Egyszer véget kell vetni minden félreértésnek és minden hiába való reménykedésnek.

(Konopist várkastély.)

Konopist várkastély, *Ferenc Ferdinánd* főherceg és nejeinek kedvenc tartózkodási helye Csehország közepén, Prága közelében fekszik, Beneseben áliomástól a Tabor és Prága közötti ut felerészén egy mellékut vezet a várkastély felé. A főherceg a kastélyt az időközben elhunyt *Lobkovitz* Ferenc hercegtől vette, a parkot és kertet válogatott izléssel valóságos paradicsommá változtatta. Ha az első kapun átjutottunk, az ut egy bokros vadkerten vezet keresztül. Az ut mellett özek, szarvasok és zergék állnak, melyek nem félnek az idegentől. Gyönyörű facsoportok és hatalmas délszaki növények között, melyeket a főherceg idegenből hozott, vezet az ut beljebb. Illatos rózsatáblák fogadják az érkezőt, mind a vár urának ültetvénye. Ha a pompás ültetvények között az utolsó uton is áthaladt az érkező, egy hidon keresztül a várudvarra jut.

Ha aztán a vár folyosóra és szobáiba megy, a falakon a főherceg vadász trofémaival találkozik. Ezeket a jelvényeket a világ két részéből, Eurból és Ázsiából hozta haza a fenséges vadász. Látni itt indiai gémekeket, párducot és tigrist párosával, mellette a hazai vadászat trofémaival: őz- és szarvasagancsok, külön az első és külön az ezrediké, melyeket a főherceg fegyvere ejtett el. A néző itt megcsodálhatja a skandináviai iramszarvas agancsait, a fekete és barna medve, az afrikai és ázsiai oroszlán, párduc, leopárd bőrét, a vadmacska és a disznó szarvas fejét, melyek mind a kitűnő főhercegi vadász zsákmányai.

A szobák berendezése különösen pompás és szolid. Az *estei* ház kincsei mellett, melyeket az olasz király ellen viselt pörben nyert meg a főherceg, ott láthatók azok az impozáns, művészi kidolgozású szekrények, melyeket felső ausztria paraszt-házakból hozott ide a főherceg. Van a várban még egy kedves kis mór stíliú dohányzószoba, a mely gyönyörű szőnyegekkel és rámaikkal, pipákkal és puskákkal van díszítve. Ezeket az afrikai mörök országából hozta magával a főherceg.

A főherceg és neje a parkban gyakran és nagy kedvvel rendeznek sétakocsizásokat.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

* A szegedi színház pályázói. A szegedi színházra, úgy látszik, a fővárosi iróvilág aspirál a legjobban. A minap adtunk hírt, hogy *Szomorj* Emil, fővárosi jeles hírlapíró is pályázik a színház bérbevételére, ma pedig újból egy fővárosi írónak, *Thury* Zoltánnak, az ismert novellistának pályázásáról érkezik hír. *Thury* terjedelmes momerandumban fejt ki terveit, melyeket a szegedi színháznál megvalósítana, ha a bérletet neki szavaznák meg.

* Ujabb sajtópör a színház miatt. Az az elégedetlenség, a melyet a nagyváradi közönség *Somogyi* Károly működése miatt érzett, az elmúlt szezon végén éles hangú cikkekben jutott kifejezésre a nagyváradi *Színházi Ujságban*. *Somogyi* igazgató úgy vélekedett, hogy a cikkek őt becsületében sértik és e miatt sajtópört indított a *Színházi Ujság* ellen. Ebben az ügyben ma hallgatta ki *Papolezy* rendőrkapitány *Kaczér* Vilmost, a *Színházi Ujság* felelős szerkesztőjét. *Kaczér* a kihallgatás során kijelentette, hogy nem ő írta ugyan az összes inkriminált cikkeket, de a felelősséget valamennyiért elvállalja. A sajtópör tárgyalására előreláthatólag csak késő ősszel kerül a sor. Kellemetlen uvertürje lesz ez *Somogyira* nézve az új szezonnak, mert *Kaczér* mintegy 86 tanút, a — színügyi bizottságot, elnökét, a lapok kritikussait stb. — idéztet meg annak a bizonyítására, mennyire nem elégitette ki *Somogyi* működése a nagyváradi közönség igényeit.

* A megjelenés hatása. A szegedi színházért újabban *Deák* Péter soproni igazgató is pályázik, akiről egy sürgöny azt állítja, hogy „már megjelenésével is megnyerte az irányadó köröket s így sok kilátása van a győzelemre.”

A kuria ítélete a Kissné-Szelle pörben.

(A vádtanács elnapolása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

A *Kormos*-ügyben még most sincs döntés. A vádtanács ma délután 4 órakor összeült ugyan *Gallu* bíró elnöklése alatt, hogy döntsön a felett, vajjon folytassák-e a vizsgálatot vagy, ne, de *Nagy* József törvényszéki bíró, a Szelléné-Kormos ügy előadójának indítványára elhalasztották a döntést holnapra, esetleg holnaputánra, mert valószínűleg valami pótlást kell majd eszközölni. Napok óta ugyan azt a hírt lánsszirozzák, hogy a vádtanács nem fogja elrendelni a vizsgálatot, de ennek semmi komoly alapja nincs. A vádtanács határozatát előre megjósolni nem lehet. Annyi bizonyos, hogy ez az ügy lehető gyorsan intéződik el, s maga *Plósz* Sándor igazságügyi miniszter, aki tegnap péceli birtokára utazott, mindennap érdeklődött az ügy állása iránt. Elutazása előtt *Hökkel* miniszteri titkárt bizta meg, hogy neki az ügyről esetről-esetre jelentést tegyen.

Említettük, hogy Szelle azért szüntette be a fizetéseket, mert meg akarta várni a kuria döntését abban a perben, melyet *Kiss* Jánosné indított ellene 18.000 korona tőke és csaknem ugyanannyi kamat iránt. Ebben az ügyben ma megtörtént a döntés *Kovács* kuriai bíró előadása alapján. Érdekes egy pár pillantást vetni annak a pernek a történetére. Ebben a perben is ráismerünk Szellére, aki ismert erőszakosságával és megbizhatatlanságával sok-sok embert tönkre tett.

Az 1878-ik évben az akkor még jómódu *Kiss* Jánosné megbizta Szelle Józsefet, hogy *Mucsi* Jánostól hajtson be bírói uton 525 forintot, melylyel ez, malomhaszonbér fejében tartozott. Szelle elfogadta a megbízatást. Egyszer aztán, hogy-hogy nem, perbeli egyezséget kötött az ellenféllel, a nélkül, hogy a saját felét megkérdezte volna, s a nélkül, hogy utólagosan beleegyezését megnyerte volna. Sőt tovább is ment a merészségben, a mennyiben tisztán az ügyvédi megbízatásra támaszkodva, felének tudta és beleegyezése nélkül eladta malmának felerészét 1500 forintért.

Mikor ezt *Kissné* megtudta, pert indított a bírói egyezség érvénytelenítése és az egyezség telekkönyvi törlése iránt és az ügyvédi kamaránál fegyelmi panaszt emelt Szelle József ellen. Ezek a lépések azonban Szelle Józseffel, a hatalmas és mindenkitől rettegett ügyvéddel szemben sikertelenek maradtak.

Kissné 1882-ben kihallgatást kért a királytól és ezt meg is kapta. Itt előadta panaszát és egyuttal bünvádi feljelentést adott át a királynak Szelle ellen, a melyet a kabinetiroda elküldött az illetékes törvényszéknek elintézés végett. A bünyügyi vizsgálat meg is indult Szelle ellen és változó ítéletek hozattak. A kir. tábla Szellét végül hűtlen kezelés miatt vád alá helyezte, de Szelle ezt megfelebbezte a kuriához. A kuria aztán megsemmisítette a tábla vád alá helyező végzését és Szellét föloldotta a vád alól. Kimondta azonban, hogy Szelle pénzbéli kártérítéssel tartozik *Kissné*nek.

Ennek az ítéletnek az alapján aztán *Kissné* kártérítési pert indított Szelle ellen, melyet az aradi törvényszék azonban három ízben visszautasított. A tábla azután, mikor az ügy felebbezés folytán odakerült, 1300 koronát állapított meg kártérítésképpen az özvegynek. Ezt az ítéletet hagyta jóvá a kuria tegnapi ítéletével.

Micsoda szörnyű fotográfiaja ez a per

Szellének! Most éppen 23 esztendeje folyik a per, mely onnan keletkezett, hogy Szelle nem számolt el az 525 forinttal, melyet be kellett hajtania. *Kissné* a per folyamán teljesen elszegényedett, úgy, hogy utóbb, mikor a kártérítési pert megindította, szegénységi bizonyítvány alapján az ügyvédi kamara ingyen pártfogó ügyvédet rendelt mellé. Nem első és nem is egyedüli áldozata ez Szellének, akit azonban most végre utolért a végzete.

A csődhitelezők száma, mint értesülünk, legközelebb újra meg fog szaporodni. *Boksán* Mózes volt aradi gör. kel. román esperes megbizta *Priegl* István dr. ügyvédet, a csődválasztmány elnökét, hogy 1560 korona követelését jelentse be. Ez szintén el nem számolt pénz. *Priegl* dr.-nak volt eddig a legtöbb képviselt követelése, de Szelle *Priegl*lel szemben fennállott követeléseit az utolsó krajcárig mind rendbe hozta.

Tejmérgezések Nagyváradon.

(Öt ember a halál torkában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

A nagyváradi Felső-Pece utcában ma délen nagy szerencsétlenség ért egy családot. Egy anya, három felnőtt fia s a cselédleány a mérgezés kétségtelen tünetei közt rosszul lett, s csakis a gyorsan érkezett orvosi segítség mentette meg őket az életnek, bárha a szerencsétlenül járt család két tagja ebben az órában még a halállal viaskodik, s az orvosoknak maguknak is kevés a bizalmuk arra, hogy életben tartsák őket. A szerencsétlenségről tudósítónk a következő részleteket írja:

Az iparosok menedékháza környékén a Felső-Pece-utca 95. számú átjáró-ház egyik szegényes szobájában lakik a családjával *Kohn* Sámuel, a hishid vámosa.

A hajlottkoru ember nemrég házasodott. *Farkas* Hermannét vette nőül, aki három legényfiát hozta magával a házhoz.

Az öreg *Kohn* Sámuel, akinek sok dolga volt a vámnál, nem ment ma haza ebédre, az anyja gyermekeivel ült csak a szegényes asztalhoz. Holnap izraelita ünnep: kisbőjt lesz, s a vallásos anya, a mint ilyenkor szokás, teljes ebédet készített. Zöld paszuly meg turósgaluska került az asztalra. A munkában kifáradt fiatalemberek jóízűen költötték el ebédjüket, aztán néhány percig elbeszélgettek édes anyjukkal a lakás előtt futó virágos tornácon, csupán a legidősebb fiu ment el a dolga után. A konyhából egyszerre rémült arccal, nyögve, lihegve nyitott rájuk a cselédleány: *Vári* Róza.

— Jaj istenem, oda vagyok!

— Mi történt? — tudakozták ijedve.

— Jézus Máriám, kiég a gyomrom.

A lány sikongva, jajveszékelve futott le az ambitus lépcsőjén az udvarra, s ott összeroskadt. *Kohné*knak nem volt már annyi idejük, hogy segítségére menjenek. Szinte egyszerre lettek rosszul mind a hárman: anya és két fia. Az öreg asszony leesett a lábáról, s iszonyu görcsökben némán vonaglott a földön, a fiuk kiszaladtak az udvarra, s a földre vetették magukat, ott hemperegtek szörnyű kinban, fájdalmas kiabálásukkal fölverve az egész szomszédságot.

Mire a házbeliek odaértek, iszonyatos képe volt a csendes udvarnak. Itt is, ott is a porban, kamara előtt, lépcső alján, csatornában egv-egy összezsugorodott kinos-keservesen vonagló ember hempergett. A segítségre jövő szomszédok azt sem tudták, mi tévők legyenek, mihez nyuljanak. Első gondolatuk az

volt, hogy valami bűntény történt. Szinte feveszítetten szaladgáltak az utcákon rendőrért, orvosért, mialatt a közelből összefutott asszonyok az eszméletlen, borzalmasan rángatózó népséget öntözték vízzel-ecettel.

Ezenközben bérkocsi állt meg a ház előtt. A kocsi két ember emelte ki Kohné legidősebb fiát, aki az utcán lett rosszul s csak éppen annyi ereje volt még, hogy egy konfortáblira fől szállhatott.

Gyorsan megjöttek a doktorok, a kik első látásra megállapították, hogy *mérgezés* történt. Gerő Sándor dr. gyomormosást végzett a betegekben, majd ellenszereket alkalmaztak, a mivel a szerencsétlen emberek momentán megmentése sikerült. Lassan-lassan visszanyerték eszméletüket. Ezután ágyakat hevenyésztek a szellős udvaron, s a megmérgezett embereket lefektették.

Az orvosok megvizsgálták a déli étel maradékot, de kétségtelenül megállapítani nem lehetett, hogy a mérgezést mi okozta. Valószínű azonban, hogy a tejben, amelyet a tésztahoz használtak, volt ártalmas mérgezőanyag, bár nem lehetetlen, hogy a paszulyt lephette be valami veszedelmes féreg. Az edénytől amelyben főztek, a mérgezés nem származhatott.

A szerencsétlenül járt család tagjai közül estére kelve az anya, s a legnagyobb fiu jobban érezte magát, a cseléd is tul esett a veszedelmesen, míg Kálmán és József állapota aggasztóra fordult, s a két fiu megmentése aligha sikerül.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi dalegyesület működő tagjait a péntek este 8 órakor tartandó összpórára a teljes számban való megjelenésre kéri az elnökség.

Pikáns válópörök.

(A feleség és az anyós büne.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 25.

Budapest előkelő köreiben egyébről sem beszélnek most, mint arról a válópöréről, a melyet egy a válópörök elintézéséről híres ügyvéd ma adott be a törvényszékhez.

Egy ismert szépség, pár hónappal ezelőtt férjhez ment egy jómódu fővárosi marhakereskedőhöz. A fiatal pár a Bulyovszki-utcában pompás lakást bérelt, a melyet pazarul berendeztek. A házastársak között azonban néhány héttel az esküvő után, a féltékenység okozta civakodás került napirendre.

A folytonos perpatvarnak csak nem akart vége lenni. Az asszony jobbra kezdett járni, a férfi meg balra.

Egy napon a férjet az a kellemetlen meglepetés érte, hogy a feleségét egy kiránduláson, a melyről persze a férj nem tudott, egy csinos bajszu ur végleg magába bolondította. Hamarosan az asszonyka meghitt barátjává lett és gyakori légyott pécsettelt meg ezt a barátságot.

A férj ezt megtudva, az asszonyt egyszerűen megfenyegette:

— Megöllek, ha megcsalsz!

A szép asszony erre összepakolta a holmiját, hogy haza menjen a mamához. A férj azonban ezt megakadályozta, a mennyiben a butorhordókat egyszerűen és sajátkezüleg kidobta. Ezek azonban nem hagyták annyiban a dolgot, hanem a férjet Isten igazában elverték. Az asszony pedig felhasználva a zavart, visszatért a szülei házába.

Ez történt ma reggel és délre már iktatták a törvényszéken a válópör aktáit.

A másik válópör, melyben már nem a feleség, hanem az anyós a bűnös, ennél is érdekesebb. Egyik felvidéki fürdőből indul ki a történet, a mely fürdőt rendszerint hölgyek szoktak látogatni. Tudósítónk a következőkben táviratozza meg a pikáns históriát:

A kis Lucski fürdő az esemény színhelye, a hová két héttel ezelőtt érkezett az Alföldről Bányász Lajos fiatal kereskedő feleségével és közepkoru, de nagyon is fiatalos kedélyű anyósával. A fürdőre inkább a fiatal asszonynak volt szüksége, de elkísérte a feleségét a férje is és hogy az asszonyka egyedül ne maradjon, magával vitte az anyósát is.

A férj nagyon jól érezte magát a felesége, de leginkább az anyósá társaságában s egy pár nappal tovább is maradt. mint ezt az üzleti dolgai megengedték volna. A hét elején azután a férj kijelentette, hogy most már hazamegy. A vendéglősnél is elrendezett mindent s úgy volt, hogy kedden este utazik.

A fiatal asszonyka kedden reggel korán lement a fürdőbe. Mialatt ő gyanútlanul fürdött, férjje az anyósával megszökött. Gyalog mentek el Tepláig, csupán egy ember kísérte őket, a ki a málhájukat vitte. Mielőtt vonatra ültek, egy levelet adtak át az őket kísérő embernek a fürdőhelyen maradt fiatal asszony részére. Ebben a levélben az anya bocsánatot kért a leánytól, hogy a férjét elcsábította, de mint írja, nála nélkül nem tud élni.

A megcsalt asszonyka a levél vétele után gyufaoldatott ivott, de a gyors orvosi segély megmentette. A fürdővendégek között általános a részvét az elhagyott asszonyka iránt, a ki most nem tudja, hogy utazzon: férjéhez-e, vagy haza az anyjához. Egyelőre csak abban állapodott meg, hova hűtlen férje ellen beadja a válópört. A mamával majd csak azután fog leszámolni.

Szvingáli a szatócsboltban.

(Különös hipnotikus család.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

A maga nemében párját ritkító hipnotisztikus história esett meg ma Szegeden. Belejátszik ez a történet a magika, a delej misztikus körébe s a szerelem jegyében érintkezik a bűn határával is. Egy eleven Szvingáliáról van szó, aki gonosz delejszemével egy gyöngye fiatal leányt megbabonázott, hálójába kerített, aztán bűnös existenciájának főtartására használt föl.

Szeged külsőbb részeiben van egy piciny szatócsüzlet, ahol pálinkát is mérnek. De nem ez a nevezetessége ennek az üzletnek, hanem a boitos tizenöttestendős leánya, aki ép oly szép, gyöngéd és kedves, mint a fejledező bimbó. A kis leány, ha szülei hosszabb, rövidebb időre távol voltak, sokszor egyedül volt az üzletben s ilyenkor a vevőket ő szolgálta ki.

Egy ily alkalommal toppant a kisleány elé Szvingáli, féligmeddig inkább Szvidrigajlov, egy bűnös hajlamu, delejes idegzetű fiatalember, akinek hipnotizáló erőtől izzó tekintete azonnal föllismerte, hogy ez a gyöngéd, piruló leányka kész áldozat. Hosszasabb ideig tartózkodott az üzletben s az alatt folyton a leánykára függesztette átható, boszorkányfényű szemeit, ugyanannyira, hogy a leány pihegő galambként érezte, hogy az ellenállhatatlan varázserő lánca nyüggözi le.

Nemsokára újra megjelent az üzletben a rejtélyes fiatalember és pohár pálinkát ivott.

A poharat hosszasan tartotta ajkához emelve s a pohár fölött nézte, delejezte, hipnotizálta a leányt.

Igy ment ez mindaddig, míg a gyöngye áldozat ellenállási képességét végképen el nem vesztette. Ettől kezdve egészen megváltozott; arcáról eltűntek a rózsák s tekintete folytonosan ott bolygott az üzlet azon homályos részén, hol a titokzatos idegen szokott állani.

Nemsokára kiderült, hogy micsoda célból delejezte a leányt a varázsló és ez oly fordulat, ami a történetet a Szvingáli és Szvidrigajlov romantikából egyszerre a bűn terére ragadja. A delejes ember hipnotikus erővel arra kényszerítette gonosz sugallattal a leánykát, hogy a karonából melylyel fizetett, ötförintos bankjegyet gyanánt adjon vissza. A leánykának engedni kellett az erején felüli hatalomnak s így szülei vagyonát hosszú időn által, saját kezeivel, de akaratlanul csonkította.

Szvingáli nevetett, delejezett s pénz volt bőven. Nemsokára lekerült róla rojtos nadrágja s elegáns vasalt pantalló jött helyébe; kezein sárga glazé-keztü feszült s fehér csontfogantus ébenfa botot suhogtatott. A leány meg egyre adogatta neki az orvul szerzett pénzt s közben folytonosan hervadozott.

A szülők nem tudták, micsoda kettős ördög szállt a házba. — Egyrészt észrevették, hogy a pénznek folyton növekvő nagy hija van, másrészt azt is látniok kellett, hogy viruló leányuk egyre hervad. Megegyeztek, hogy az anya lesbe áll s minden bejáró vevőt szemügyre vesz.

Igy csipték meg ma Szvingáli urat, akinek azonban sikerült elmenekülnie. A leányt a szülők azonnal orvoshoz vitték, aki a jelenségekből kétségtelenül megállapította, hogy a szerencsétlen teremtés delejes erő hatása alatt állott. A lesujtott szülők azonnal fölkerestek egy előkelő ügyvédet, hogy az esetleges bűntető lépéseket megtegyék.

Felirat a miniszterhez egy aradi betörő miatt.

(Egy városrész réme.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Van az aradi éjjeli életnek egy notórius alakja, aki már többször megfordult a rendőség előtt, mint az összes aradi bűnösök együttvéve. Ez a veszedelmes betörő Sepeczán Gyula, az aradi járásbíró volt irnoka.

Ha van a kihágási törvénykönyvnek paragrafusa, úgy Sepeczán bűneivel már végiglátogatta azokat. Az aradi törvényszéknél mintegy husz rendbeli bűnügy van ellene folyamatban. És dacára annak, hogy Sepeczán, aki ma már valószínű réme egy városrésznek, ahol az éjjeli élet legmozgalmasabb, az aradi rendőségnek még sem sikerül ártalmatlanná tenni ezt a veszedelmes alakot. Azon idő alatt, míg Sepeczán, kinek rendszerint egy-egy szerződött társa van, szabadon járkal, bizonyosra vehető, hogy a személy- és vagyonbiztonságot megtámadják. Nem mulik el nap, vagy éjszaka, hogy Sepeczán ne lopjon meg, vagy ne verjen meg valakit.

Az aradi rendőség 1892. év óta kerek számban negyvennégyeszer büntette meg Sepeczánt, csudálatos mégis, hogy ilyen norribilis számú büntetési dacára Sepeczán még mindig üzi garázdálkodásait. Egy ízben, mikor a tanács szabadlábra helyezte Sepeczánt olyan alaptalan indokolással, hogy aradi illetőségű egyén Aradon csavargást nem követhet el, már felszó-

laltunk ezen eljárás ellen ama panaszok folytán, amelyek hozzánk az ugynevezett *rácváros* lakosai köréből beérkeztek.

A múlt pénteken szabadult ki az ügyészség börtönéből Sepeczán s ma újból olyan botrányt rögtönzött a főúton végig, hogy a garázdálkodó egzisztenciát hat rendőr sem tudta megfékezni.

A rácváros lakói az aradi rendőrség ellen most három memorandumot készülnék beadni: egyet a *belügyminiszter*hez, egyet *Plósz Sándor*, igazságügyminiszterhez, egyet pedig *Urbán Iván* főispánhoz. A feliratban a városrész lakói panaszkodnak a rendőrség tehetetlensége ellen, amely nem tudja megvédeni a lakosok személy- és vagyonbiztonságát Sepeczán garázdálkodásai elől.

A rácváros lakóinak panaszja teljesen jogosult. Olyan nézetekkel, hogy egy betörő nem érdemi meg a 8 krajcáros napi rabkosztot, nem lehet a rendet fenntartani.

HIREK.

Leánygyermek.

— A konopisti gólya. —

Arad, július 25.

Azt mondja valamelyik törvényünk, hogy főnálló törvény ellen nem szabad izgatni, de hogy főnálló törvény ne izgassa a kedélyeket, azt sem nem mondja, sem nem mondhatja semmiféle törvény.

Az a törvény, mely *Ferenc Ferdinánd* trónörökös utódait összes korábbi törvényeink ellenére kizárta a trónutódlásból, az utóbbi időben nagyon is izgatta azokat a köröket, melyek ezt a törvényt kiesztették és ráerőszakolták a magyar kormányra és törvényhozásra. Aggodalommal és elszorult szívvel lesték a Konopist felől jövő híreket.

Konopisban ugyanis *Hohenberg* hercegnő napok óta vajudott; szülési fájdalmai a bécsi magas köröket remegtették meg, mert hát minden új rend és új törvény dacára félték, hogy az éppenséggel nem kormányozható gólya fiugyermeket hoz majd a konopisi kastélyba.

Ez pedig nagy baj lett volna, mert minden eskü és törvény dacára hiszik és fölteszik Bécsben, hogy *Ferenc Ferdinánd* uralma alatt csak olyan szögalelkűek lesznek az emberek, mint ma és akadnak majd papok, kik az eskü alól diszpenzálnak és kormányférfiak, kik keresztül viszik a régebbi törvény megváltoztatását, a mi annál könnyebb lesz, mert azok részén lesz az igazság és a természet rendje is.

A sors a bécsi remegőkő megkönyörült ezuttal; *Ferenc Ferdinánd* első gyermeke *leány* és így egy évvel minden bizonnal elhalasztódott a jövőben várható testvérharc és esetleges polgárháború.

Persze arról senki sem állhat jót, hogy jövő évre ilyenkor nem-e ugyanilyenek lesznek a körülmények; valamint arról sem, hogy jövőre nem-e fiut hoz a szégyényes gólya! mert a gólyát épp oly kevéssé lehet abban az irányban kormányozni, hogy csupa leányt hozzon, mint a hogy semmiféle Schenk nem kényszerítheti, hogy csupa fiut hozzon.

A negyvenéves kasszirnök.

Arad, július 25

A legújabb miniszteri rendelet szerint ezentúl csak negyven éven felüli nők lehetnek kasszirnök. Régi a panasz ugyanis, hogy a kasszirnök nagyrésze erkölcsstelen életet folytat. Ugy akarnak hát segíteni a bajon, hogy matrónákat ültetnek a kávéházi trónusba. Azok aztán erkölcsstelenkedjenek, — ha tudnak. A negyvenéves nő *Balzac* szerint még mindig veszedelmes, de a nők csak akkor lesznek

negyvenévesek, ha már nem tudnak veszedelmesek lenni. Bizonyos tehát, hogy a kik jövőben kasszirnöknek fognak fölcsapni, a sziklaszilárd erény papnói lesznek.

Sajátságos, hogy valahányszor a férfiak az erényt védelmézik, mindig a nőknek lesz kevesebb-jük egy falattal. Most ugyancsak az a falat fog veszélyben, amit a gyatra kasszirnói fizetés ad. A másik, a pezsgőbe mártott falat, amelyből a selyemruhák kitelnek, nem vész el akkor sem, ha ki is úzik a kávéházi kasszából.

A nők egy része predesztinálva van a kasszirnói pályára. Ezentúl ez a rész várni fog, amíg negyvenéves lesz és ez — jó hosszú terminus. Már pedig jobb, ha a nő a kasszában vár, mintha oda-künn teszi ugyanezt. A kasszirnói pálya veszedelmekkel jár, de a veszedelem még mindig jobb a teljes bizonyosságnál. Nem azért lesz valaki kasszirnóvé, mert erkölcsstelen és nem azért lesz erkölcsstelen, mert kasszirnó. Ez a rendelet csak a becsületes kenyerétől fosztja meg a fiatal kasszirnököt. A tiltott falatokat akkor is megtalálja, ha kiküldik a kasszából. Egy pár lépésnyire tovább leül — vendégnek.

Nagy tévedés azt hinni, hogy a csabítás pikolózni jár a kávéházba. És ha be is térne néha, inkább dobják ki őt, mint azt a szegény leányt, a ki talán tisztességes megélhetést keres a fáradtságos munkájával. A becsületes kávésnak becsületes munkatársa a kasszirnóje. Megbízható, éber, dolgos és mi tagadás benne, kívánatosabb is, mintha egy felgyürt ingujju szolgál babrálna a kockacukrok között. És ha a kávé kipumpolt „vurcnik“-ből akarja kikeresni a költségeit, akkor ugyan ez a rendelet meg nem állítja a nemes szándékában.

— **Az aradi kereskedelmi iskolai tanárok fizetése.** Az aradi felső kereskedelmi iskola felügyelő-bizottsága *Salac Gyula* kir. tanácsos, polgármester elnöklete alatt ma délután ülést tartott, amelyen a folyó ügyek elintézésén kívül szóba került az aradi felső kereskedelmi iskola tanárainak *fizetés-rendezése*. E tanintézet tanárai ugyanis nemcsak az állami tisztviselők, hanem a többi városok kereskedelmi iskoláinak tanárainál is rosszabbul vannak fizetve. Az iskola felügyelő-bizottsága ezért *Abrai Lajos* igazgatónak egy javaslatát fogadott el a tanárok fizetésének rendezésére vonatkozólag. A javaslat az ötödéves kőrpótlékek emelésével igyekszik a tanárok helyzetén javítani az által, hogy az eddigi 200 koronás kőrpótléket *400 koronára emeli fel*. A felügyelő-bizottság, mint említettük, a javaslatot elfogadta, az érdemleges határozatot azonban természetesen csak az augusztus 13-án tartandó városi közgyűlés fogja meghozni. Az ülésen *Salac Gyula* polgármester elnöklete alatt jelen voltak: *Abrai Lajos*, *Marschall Lajos dr.*, *Neuman Adolf*, *Tedeschi Viktor* és *Reicher Ferenc*.

— **Kihalt főuri családok.** A hivatalos lap mai száma két magyar főuri család fiágának magvaszakadását jelenti. Az egyik család magvaszakadása gróf *Wartensleben Lajos*, a másiké pedig gróf *Cebrián István* halálával állott be.

— **Bánffy Dezső báró jelöltsége.** A mai fővárosi és vidéki lapokban egy fővárosi esti lap téves információja révén az a hír látott napvilágot, hogy *Bánffy Dezső* báró főudvarmester O-Budán köpviselőnek fellép. A *M—r Szó* szerint a híresztelés alaptalan, mert *Bánffy* nem hajlandó sem Ó Budán, sem másutt mandátumot vállalni.

— **A makói kiállításról.** Rohamosan közeleg a makói ipar- és gazdasági kiállítás megnyitásának napja s az idő haladtával együtt nő a kiállítás iránt a közönség érdeklődése. A kiállítási iroda, amely már a kiállítás területére költözött, alig győzi a teendőket. Ugyszólván óráról-órára jelentkeznek az újabb és újabb ki-

állítók s valószínű, hogy a csarnokok szűknek fognak bizonyulni. A társzekerek egész nap szakadatlanul közlekednek a vasuti állomás és a kiállítás területe között, folytonosan hordva a vidéki kiállítók beküldött tárgyait. A végrehajtó bizottság tegnap délután ülést tartott a városháza tanácstermében, valószínű, hogy ez volt a bizottság utolsó ülése. Eddigi munkásságáról mutatta be a számadást s ha más nem is, maga a számadás bizonyítaná azt, hogy a rövid előkészületi idő alatt az eredeti tervtől, az igényekhez képest mennyire el kellett térni, a kiállítást mennyire ki kellett bővíteni. 33.000 korona bevétellel s ugyanannyi kiadással volt tervbe véve a kiállítás rendezése s a kiadások ma már megközelítik az 50,000 koronát, a kiállítást rendező ipartestület javára mégis maradni fog 2000 koronán felül tiszta jövedelem. A pavilonok díszítését néhány nap alatt befejezik, de a belső berendezéshez, a kiállítási tárgyak elhelyezéséhez már ma hozzáfogtak a bizottságok, hogy augusztus 1-ére minden rendben legyen.

— **Telefon Budapest és Prága között.** A kereskedelmi miniszter az osztrák kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg megengedte, hogy augusztus hónap 1-től kezdve *Budapest és Prága* városok között a közvetlen távbeszélő forgalom életbeléptetessék. A beszélgetések lebonyolítására ugyanazok a szabályok érvényesek, a melyek a budapest-bécsi távbeszélő forgalmat illetőleg meg vannak állapítva. A beszélgetési díj 3 percig tartó egyszerű beszélgetés után 4 korona, elsőbbségben részesülő sürgős beszélgetés után pedig 12 korona.

— **A románok és a választás.** Az aradi *Tribuna Poporului* abban az időben, a mikor a nagyszabeni *Tribuna* huszonkét vezércikkben zavarta össze a *passzivitás* indokolását, meglepő világossággal beszélt az aktivitás életbeléptetéséről. A komolyabb gondolkodású románok jelentőségteljes mosolylyal fogadták a lap kijelentéseit, mert nyilvánvaló volt, hogy a nevezett lap azért mond fehéret, mert a *Tribuna* már feketét mondott. A komikus helyzetet megvilágította most maga az aradi *Tribuna Poporului*, a mely legutóbbi számában a közlekedő országos választásokra kioktatja a román választókat, hogy mindaddig, míg a választók nagygyűlése a követendő egyöntetű magatartás fölött nem döntött, a román választók várakozási álláspontra helyezkednek. Ha a kormány még azt se engedné meg, hogy a románok alkotmányos jogaik miképen leendő gyakorlása felett tanácskozhassanak: *akkor minden román választónak kötelessége távol tartani magát a választásoktól* és a ki nem így, de másképpen cselekszik, az már nem tisztességes, de haszontalan román. Ime *Rusuék* nem tudják fel-fogni még most se azt, hogy a román nép politikai természetes felfogását és egyszerű lelkületét ők korrumpálták meg. A román népet hozzászoktatták ahhoz, hogy a haza törvényeiben ellenséges substratumot lásson s most a román korifeusok nem mernek törvényes alapon dolgozni, mert a nép gyanuja üldözi őket.

— **Makai Emil betegsége.** *Makai Emil*, a népszerű poéta, súlyos betegen fekszik Budapestén *Vörösmarty-utca* 11. a számú lakásán. Súlyos szívbaja folyton veszedelmesebbé válik és orvosai katasztrófától tartanak. A nagybeteg költőt sokan felkeresik barátai és tisztelői köréből, de hozzá nem bocsátanak senkit.

— **Elpusztult székely község.** Olyan nagyszabású, jégesővel párosult árvizről értesítenek bennünket, mely számottevő helyet foglal el az ilyenfajta veszedelmeket hírül adó krónikákban. Majdnem egy egész falu lakossága jutott koldusbotra, mert a föld népének legdrágább kincse: a *termés* visszahozhatatlanul odalett. A

megdőbentő eset tegnap történt az udvarhely-megyei *Farcád* községben. Délután két óraker hirtelen óriási égháboru vette kezdetét. Vakitó villámok cikáztak előbb, zúgott a menydörgés s aztán esni kezdett. Megindult az órákig tartó felhőszakadás, s a valóságos sugarakban omló eső nemsokára elborította az egész falut. *Az emberek menekültek a lakásaikból, melyeknek falai repedezni kezdtek. A falu rétfjéről több mint 150 drb. sertést és juhot söpört magával a zúgva előre törő elem.* Házak, istállók, gazdasági épületek *dőltek rommá*, nem tudván ellent állani a hullámok csapásának. A felhőszakadás a szürkület leborultával átcsapott jég-esőbe, s *az aratásra érett gabonát teljesen pocskékká verte.* Vagyonok pusztultak el, családok mentek tönkre, mert ott nem igen van szokásban a biztosítás. Ekép esik aztán meg, hogy a több ezer forintra rugó kárból *semmi sem térül vissza.* A dolognak egyik igen tragikus oldala az is, hogy *Farcádot két hónap alatt, júniusban és júliusban, immár hatodszor borította árvíz.* Ez a legutolsó volt azonban szomorú koronája minden elődjének.

— **Házasság.** *Rátiu* János dr. aradi ügyvéd házasságot kötött ma délután *Szondy* Béla anyakönyvvezető előtt özv. *Roseszku* Romulusz né, született *Antoneszku* Georginával. Tanukul szerepeltek a házasságnál *Antoneszku* István nyug. árvaszéki elnök Világosról és *Burdán* Tivadar dr.

— **200.000 koronás jótékonyág.** *Eckel* Agoston soproni gazda, a kit néhány nappal ezelőtt temettek, végrendeletében közel 200.000 koronát érő vagyonát a soproni ev. testvéregyletnek hagyta, a betegek és szülők tervébe vett házának felépítésére. *Eckel* már életében is tekintélyes alapítványt juttatott a soproni ev. egyháznak.

— **Két államfogyó kegyelmi kérvénye.** A szegedi államfogháznak jelenleg két hosszabb időre elítelt lakója van. Az egyik *Lów* József debreceni hírlapíró, aki hat hetet kapott a másik *Imre* Jenő pécsi joghallgató, akinek három hónapig tartó szállása van az államfogházban. A napokban mindketten lépéseket tettek büntetésük egyrésztének kegyelmi uton való elengedése céljából. Ugy *Lów*, mint *Imre* párviadal miatt vannak elítelve. Az előbbi *Komjáthy* János színigazgatóval, *Fenyéri* Mór színészszel és egy harmadikkal, az utóbbi pedig egy pécsi joghallgatóval verekedett meg, valami politikai színezetű összekoccanásból kifolyólag. Kérvényüket most terjesztették föl az igazságügy-miniszterhez, akitől csak egy-két heti büntetés elengedését kérik. A miniszter valószínűleg kedvezően fogja elintézni a kegyelmi folyamódásokat.

— **A bácskai lovag követője.** Regénybe illő leányszöktetésről értesítik lapunkat az egyik Pécshez közeli községből, ahol most élénk kacagással tárgyalják a furfangos módon előkészített esetet. A községben özv. D. A--né nyugalmazott tanítónőnek van egy viruló szépségű 18 éves leánya, kinek állandó udvarlója volt D. Gy. körjegyzőségi irnok. A fiatalok szerették egymást s az irnok meg is kérte a leány kezét, ki szívesen feleségül ment volna hozzá. Azonban az özvegy tanítóné nem látta biztosnak leánya jövőjét az irnok mellett, ennél fogva megtagadta tőle leánya kezét. Hiába való volt minden könyörgés, az anya hajthatatlan maradt, mire a fiatal ember a bácskai dzsentrí fiu esetén felbuzdúva, rávette a leányt, hogy megszöknek. Egy légyotton a szerelmes irnok előadta a szökés tervezetét, meghagyva a leánynak, hogy másnap milyen ruhába öltözködve várjon rá a kert alatt. Ezt a párbeszédet illetve a szökés tervezetét véletlenül kihallgatta a leány anyja is. A furfangos mama rögtön készen volt a tervével. Szolgáját, ki testalkatára nézve hasonlít a leányhoz, másnap este felöltöztette a leány ruhájába, egy nagy

kendőbe burkolódzva, — miután előbb közölte vele a szökés tervét, rávette, hogy ő jelenjen meg a találkozáson. A szolgáló belement az alkuba és a megjött időben megjelent a kert alatt. A szerelmes ifju nem sokat váratott magára, csakhamar megjelent kocsival, mire a leány is felkapott és elhajtattak a szomszéd faluig, hol egy szegény asszony házában szálltak meg. Az irnok boldog volt, hogy szerelmese most már az övé. Lázás kézzel bontotta le a nagykendőt: de képzelhető meglepetése, mikor abból a cselédleány került ki az özvegy tanítóné szép leánya helyett. A megszegyenített fiatal ember futva menekült az előrekicsinált csufság elől és azóta nem is tért többet vissza. Most mindenfelé keresik, mert azt kizik, hogy szegényében öngyilkos lett.

— **Botrány egy templomban.** Nagy felháborodást okozott a minap a győri bencések templomában egy mesterember, a ki berugott állapotában garázdálkodott az oltár közelében. *Stieg* György ácsmester volt ez, akit csak a közbelépő rendőrök tudtak megfékezni. A holtrészeg templom-látogatót a rendőrségre kísérték, ahol duhajkodásért felelősségre vonták.

— **Szerencsétlenség az éjjeli vapászaton.** *Neizer* Gyula *visegrádi* vagyonos kereskedő, kit általánosan jó vadásznak ismernek, tegnap éjjel kiment a közeli erdőbe szarvaslesre, eközben a tőle tíz méter távolságban álló *Halai* Sándor mezőcsősz, kit a sötétben vaddisznónak nézett, két lövéssel megsebesítette. — *Halai* előző nap azt jelentette *Neizer*nek, kiről tudta, hogy szenvedélyes vadász, hogy közelben többször látott szarvas. Megbeszélték aztán, hogy együtt mennek ki lesre és *Halai* éjjelkor meg fogja várni egy kitelőt helyen. *Neizer* azonban nem ismerte meg a csősz, aki rá várakozott, és meglötte. *Neizer* azonnal felébresztette a közeli csendőrséget és jelentést tett az esetről. Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

— **A pestis.** New-Yorkból táviratozzák: A *Hohenfels* nevű gőzösön, a mely hétfőn Kalkuttából ideérkezett és azóta vesztegár alatt van, egy fűtő könnyebb fajta bubopestist kapott. Az egész legénységet Swinburne-Islandon tartják. Intézkednek, hogy a hajórakományt fertőtlenítsék és a hajót alaposan kitakarítsák.

— **Nagy kasszabetörés.** Vakmerő betörés történt tegnap éjjel Ó-hegy közelében lévő Duvó-telepen, hol a *Mangold* és társa cégnek nagy börgyára és fűrészmalma van. A két gyár pénztárát az igazgató felügyelete alatt egy pénztárnok kezeli. Tegnap az igazgatóság részére 60.000 korona érkezett, melyet a Wertheim-szekerényben helyeztek el. Este a tisztviselők távozása után a hivatalszolgá kitakarította az irodákat s azután az ajtókat bezárta és a kulcsokat fölvitte az igazgató lakásába. Ma reggel, a mikor *Masznyi* István hivatalszolgá az irodában megjelent, az irodaajtót és a pénztár-szobában lévő Wertheim-szekerényt *nyitva találta.* Az esetről azonnal jelentést tett *Bergmann* igazgatónak, a ki rögtön az irodába sietett, hol megállapították, hogy álkulcsos betörő járt az irodában, a ki a Wertheim-szekerényből 65.000 koronát vitt el. A gyanu egy lakatoslegényre irányult, a ki a napokban két ízben is megfordult az irodában, a hol alkalmazást kért. Ezt az embert keresi most a csendőrség mindenfelé.

— **Orosháza földvásárlása.** A békésmegyei Orosháza nagyközség, amely a főfészke volt az agrárszocializmusnak, megvásárolta a határban lévő *Schussberger*-féle nagybirtokot, amelyet parcellákra osztva orosházai mezei munkásoknak adj bérbe. A parcellázás elvégzésére a földművelési miniszter a gazdasági műszaki hivatal egyik közegét küldi ki, a ki díjtalanul fogja elvégezni a parcellázási munkálatokat. A földművelési miniszter erről leiratában értesítette Békésmegye közönségét.

— **Mese a vérvádról.** A butaság ismét felélevenítette a vérvád meséjét. Már majdnem ko-

moly dolog lett belőle, amikor kiderült, hogy a legmulatságosabb félreértésről van szó. *Szegeden* történt, ahol most építik a zsidó templomot. Már közelébb föl is akarták szentelni, de néhány nap óta különös hír került forgalomba. Azt beszélték, hogy a zsidóknak a fölszenteléshez keresztény leány vérére van szükségük. A hír nyomán a környékbeli falvakban nagy lett a nyugtalanság, sőt — és itt következik a vigabb része — tegnap reggel *Királyhegyes* község határában el is fogtak egy fiatal embert, aki állítólag a mondott céltal leányokat csalogat magához. — Közrefogták a gyanus férfit s az asszony nép piszkafával terelte maga előtt foglyát. A jegyzőhöz vitték, ahol kiderült, hogy *Gábi* István a neve, félegyházi születésű szabósegéd; a vallására nézve: római katolikus. Egyelőre a városházán tartották, mert hát egy kicsit még szégyellik a dolgot. Majd szabadon bocsátják!

— **Ki akar fogalmazó lenni?** A bosnyák-hercegovinai országos kormány pályázatot birtet a pénzügyi szolgálatában megüresedett több fogalmazó, segédi-, és pénzügyi fogalmazó-gyakornoki állás betöltésére. Az állásokkal járó javadalmazás 2840, 3000. illetőleg 1600 korona évenként. A pályázati kérvények, amelyek a születési, érettségi, egyetemi végelbocsátási és szigorlati-bizonyítványokkal, továbbá a testi ápséget igazoló bizonyítvánnyal szerelendő fel, a bosnyák-hercegovinai országos kormányhoz, Szerajevóba adandó be.

— **Megkerült a hozomány.** Lapunk mai számában megirtuk, hogy *Filip* Ede budapesti tanító feljelentést tett a rendőrségnél ismeretlen tettes ellen, aki utazó táskájából *hétezer négy száz korona* hozományát a vonaton, mikor *Filip* fiatal feleségével nászuton járt, ellopta. A hozomány ma megkerült, *Filip* a börtöndjében találta meg az eltűntnek hitt kincseket.

— **A Tisza áldozatai.** Csongrádon *Sajó* Mihály lovait usztatta a Tiszában. Ő is bement a vízbe, aztán egy örvénybe került. Holttestét Sörényházánál húzták ki. Nagyszöllősön pedig *Nagy* Imre fürdött a Tiszában, amikor hirtelen elragadta az át és belefuladt. Holttestét még most sem találták meg. Felesége és 6 gyermeke siratja, kik nagy nyomorúságban vannak.

— **Az államfogyók.** Az igazságügyi minisztérium rendelkezése folytán a szegedi államfogház lakói a jövő hónapban huszonegygyel megszáporodnak. Azok az urak, akik nyári pihenőre odatérnek, kivétel nélkül gentlemanek, amit az is bizonyít, hogy egytől-egyik párbalozásért ülnek. A huszonegyek közül legtöbb joghallgató, jeléül annak, hogy a lovagias ügyekben a fiatal vér jár elől. A joghallgató urakon kívül részt vesz a szegedi társaságban egy polgármester, egy városi főügyész, néhány hírlapíró, pár ügyvéd egy könyvelő, egy albíró s egy törvényszéki jegyző. Legközelebb már fogházfelügyelő is élénkíti a társaságot.

— **Cirkáló hadihajók.** Bécsből táviratozzák, hogy két hadihajó: a *Kaiser Karl VI.* és a *Pelikán* parancsot kaptak, hogy az albán partokon cirkáljanak.

— **Öngyilkos póstatiszt.** Keszthelyről táviratozzák, hogy *Bokros* János 50 éves póstatiszt tegnap este 10 óraker kiment a szőlőjébe s ott felakasztotta magát. Reggel hivatalában nem jelenvén meg, keresésére indultak s kisleánya találta meg a már holt apát a kolna gerendájára felaszva. Felesége és négy gyermeke van.

— **Szamarfej a bankjegyen.** New-Yorkban most nagyon keresik az 1880 ban kibocsátott tíz dolláros bankjegyeket, ezeket az amerikai sas díszíti, ha pedig megfordítják a bankjegyet, akkor a sas szamarfejé változik át. — Ezek a bankjegyek husz év óta vannak forgalomban, a nélkül, hogy a kép titkát eddig bárki is fölfedezte volna. Egy bankhivatalnok nemrég gyanakodott egy ilyen bankjegyre, ide-oda forgatta és e közben megpillantotta a szamarfejet. A washingtoni kincstári hivatalban már rég tudták, hogy a bankjegyeken rajta van a szamarfej, de hallgattak róla. A gonosz tréfát az amerikai államnyomda egy vésnöké követte el hozsuból azért, mert elbocsátották. Ez a vésnök, a mikor már nem volt

a nyomdában, megírta a kincstárnak, hogy mit vésett a lemezekre, de már akkor a tíz dollárosok legnagyobb része ki volt bocsátva és a kincstár nem is vonatta be azokat, abban a reményben, hogy a közönség a számárjelet nem fogja észrevenni.

— **Tömeges áttérések.** Nyékincéről (Szlavónia) írják lapunknak, ott nyolcvan katolikus magyar család tért át a református vallásra mert *Strossmayer* diakovári püspök nem engedte meg a magyarnyelvű iskolai oktatást. A nyékincieket a többi községbeli magyarok is követni fogják.

— **Az amerikai sztrájk.** New-Yorkból táviratozzák, hogy a sztrájkoló acélmunkásokkal való megegyezés sok akadályba ütközik. A sztrájk terjedőben van. Az acél ára tegnap 28 dollárról 31 dollárra szökött föl. A nagy fogyasztó cégek sietnek fedezni acélszükségeiket, minthogy az árak további emelkedésétől tartanak. A munkaadók értekezlete folyamán fölmerült az a terv, hogy a sztrájkoló munkások helyébe négerket alkalmazzanak.

— **Örült a temetőben.** A kerepesi-uti temető egyik öre tegnap délután egy gyanús viselkedésű embert vett észre a sírok között. Félig levetkőzve egy sír mellett imádkozott. Az ör megszólította:

— Mit keres maga itt?

— Imádkozom. Megöltém egy embert, s most kérem az Istent, hogy bocsásson meg. A kegyelmes király meg is fog bocsátani.

Az ör rögtön tisztában volt azzal, hogy örülttel van dolga. A mosonyi-utcai rendőrlaktanyába sietett, ahonnan két rendőr átvitte az örültet a rendőr őrszobába. A rendőrorvos megvizsgálta és konstata, hogy a szerencsétlen ember örült. Megállapították, hogy *Badics* János a neve, baracskai születésű 33 éves bérkocsis segéd. — Beszállították a Lipótmezei tébolydába.

— **Éjjeli betörés Ternován.** *Rácz* Pável ternovai jómódú gazda háza falát, f. hó 21-én ismeretlen tettesek aláásással kibontották, s így akartak a szobába hatolni. Tervük kivitelében azonban megakadályozta őket a szoba erős padozata, melyet felfeszíteni nem tudtak, s az hogy a szomszéd a pankotai heti piacra készülvén már éjfél tájban udvarán szorgoskodott. Feltörték azonban *Rácz* Gyica kamaráját, a hol nem találtak mást, mint egy pár ócska lószerszámot, mit magukkal vittek; továbbá *Detta* Dimitrietől egy bárányt vittek magukkal. A csendőrség nyomozza a tetteseket, de ezideig még azok kézre nem kerültek.

— **A nyomor tanyájáról.** Budapesti tudósítónk írja: A kerületi halottkém, a kerületi előjáróság és a plébánia tudtával temetetlenül fekszik egy holttest a Józsefvárosban és nem temetik el, mert az özvegy anyjának *nincs pénze*. Még elképzelni is rettenetes gondolat, hogy a nyár közepén, ebben az ebdöglesztő hőségben, a mikor a szakadó eső sem képes lehűteni az aszfaltot is megolvasztó meleget, hosszabb betegség után napokig temetetlenül hever egy három éves kis gyermek a lakásán. De milyen „lakás”. Egy szűk udvarra néző kis ablakon alig szűrődik be a napvilág. Az alacsony szobában egy rozszant asztal, egy szék és egy törött faalkotmány, a mit ágynak használtak *négyen*. Az apa, aki napszámos volt, meghalt egy hónappal ezelőtt; két béttel később elpusztult az idősebbik gyermek. Ekkor még volt valami pénze az áldott állapotban maradt özvegynek, el tudta temetni őket. Hétfőn reggel meghalt a 3 éves leánygyermek. A hatóság emberek mind bejegyezték hivatalosan a halálozást, a halottkém is megnézte, de nem vitte ki máig se senki a temetőbe. A plébánián azt mondták a síró özvegy asszonynak, hogy *vigye ki a hátán a temetőbe, ha nincs pénze*. És a szegény özvegynek még betevő falatja sincs már két napja. Ám ezzel nem törődik senki.

— **Halál a vonat kerekei alatt.** Rémes látványnak voltak tanúi a minap reggel Csabáról

orosháza felé menő személyvonat utasai. Mikor a vonat csaknem beért Orosházára, közvetlen az állomás előtti őrháznál a legutolsó kocsin lévő zárfékező leintette a vonatot. A vonat nyílt pályán megállott s az utasok csakhamar megtudták mi volt a megállás oka: *darabokra tépett, véres holttest* feküdt a vonat mögött a sineken. A szerencsétlen ember közvetlenül a mozdony előtt, hirtelen vetette magát a sinekre, úgy, hogy a mozdonyvezető észre sem vehette, csak a zárfékező látta meg a holttestet, mikor visszanezett a vonatról. Az öngyilkos testét iszonyúan megcsontította a vonat, fejét egészen levágta a törzstől. A hatóság, melyet rögtön értesítettek az esetről, megállapította, hogy az öngyilkos *Csizmadia* Antal orosházi szolgálóegény. Szülei is szegény emberek s a múlt héten szolgálatba küldték fiukat egy orosházi gazdához. A legénynek vagy a hely nem tetszett, vagy a munka, de helyét nem foglalta el, hanem a vonat kerekei alá vetette magát.

— **240 ezer korona egy órai munkáért.** Hogy egy egyszerű, melódikus dal néha valóságos aranybányának bizonyul, bizonyítja London egyik legelőkelőbb zenekiadója, aki hosszabb cikket közölt nemrég egyik londoni lapban. Erre vonatkozólag több példát említ fel a cikk írója. Bátran állithatom — mondja az író — hogy nagyon sok aranybánya jövedelme nem ér fel azzal a keresettel, amit néha egy-egy sikerült s hamar népszerűvé vált dalocska hoz a szerzőjének. Fél óra munkával igen gyakran százszázakat szereznek. Számtalan olyan dalt említenék fel, mely 240 koronát jövedelmezett a komponistának. *Mascheroni* „For All Eternity” balladája több száz ezer korona hasznot hajtott szerzőjének. Ezt a dalt szerzője valamikor 120 forintért kínálta a kiadóknak, de senki sem jarkarta megvenni. *Sullivan* világhírű „Lost Chord”-ja is több száz ezer koronával gazdagította az illusztris zeneszerzőt. Ezt a dalt háromnegyed óra alatt komponálta Sullivan s a dalért 240.000 kor. készpénzt fizettek neki. „In old Madrid” című dal majd félmillió koronát hozott a szerzőnek. Természetesen a kiadók dugják zsebre a nyereség nagy részét, bár igen gyakran kockáztatják azt az összeget is, melyet a szerzőnek fizet a kiadó. Vannak dalok, melyekért tizezreket fizetnek s alig hoznak pár száz korona hasznot s viszont.

— **Alarcos rablőgyilkosok.** Ó-Budáról táviratozzák: Ma éjjel özvegy *Prenneriu* háztulajdonosnőt három bekormozott arcu rablé megtámadta, összekötözte és megkéselte. A kétségbeesett asszony segélykiáltására a szomszédok a lakásba rohantak, mire a merénylők elmenekültek.

— **Koszoru-megváltás.** *Kresz* Ferenc a Herold Antalné ravatalára most koszoru megváltás fejében a zsigmondházi szegény-alapra 10 koronát adományozott, melyért e helyen mond köszönetet a község előjárósága.

— **Szerelem és nyakleves.** Ez a két fogalom annyira különbözik egymástól s olyan különféle mederben mozog, hogy aligha lehet összeegyeztetni. Egy iparos legény ma este mégis megoldotta a gordiusi csomót. A Baross-parkban sétált egy leányismerősével és ugyancsak tette neki a szépet. A szerelem és a sétány örvényén azonban eleintén bátorlalanul haladt a legény. Nagyobb lendületet csak akkor vett bátorsága szárnya, mikor tíz után eloltották a gázlámpákat. Erre minden további bevezetés nélkül azzal fordult a leányhoz:

— Adjon édes egy csókot.

A leány epésen kacagott fel:

— Nem lesz rosszul tőle?

— Az mellékes. Ad-e csókot, vagy nem?

— Nem! — hangzott a kategórikus válasz.

Ugyanebben a percben más is hangzott. Késői járőrelők eleintén azt hiték, hogy revolver-csattanás a leány hangos kiabálása azonban másról győzte meg őket. A szeladon ugyanis méltatlan felháborodásában a visszautasított csókajánlat folytán izmos tenyerét összekötötésbe hozta ideálja arcával. Utána már menekült is, szegyenkezve temette el arcát és úgy zokogta megrémülve:

— Hogy kiabál azért a rongyos pofonért!

— **Megkéselt korcsmáros.** *Gyurkó* János budapesti napszámos ma éjjel az Illés-utca 34. számú ház előtt megtámadta *Lekret* Jakab korcsmárost s mielőtt az védekezhetett volna, zsebkésével összeszurkálta. A súlyosan sebesült korcsmárost a dologkórházba szállították, a késelő napszámost pedig letartóztatták.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész Templom utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **Figyelmeztetés.** Az összes nyári szükségleti cikkek az előre haladott idény miatt a gyári áron alól is kaphatók *Porter* Vilmos mindkét árulázaiban, Központi-szálloda és Szabadság tér, Vaskapu.

— **Köszönetnyilvánítás.** N. N. szegények között leendő kiosztás céljából 10 koronát sziveskedett az aradi izr. jót. nőegyletnek adományozni, mely nemesszívű adományért halás köszönetet fejezi ki az elnökség.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Tizennégy hamis százás.

(*Hurokra került pénzhamisító banda.*)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szeged, július 25.

Ma a Csillag-börtönbe erős csendőri fedezet mellett egy foglyot hoztak, akiről tegnap még csak annyit tudtak a vizsgálati foglyok osztályában, hogy pénzhamisítással van vádolva.

Gottler Péter a letartóztatott egyén, akit Török-Becséről hoztak Szegedre a csendőrök, a kir. ügyészség rendeletére. — A megkezdett vizsgálat már is szenzációs adataiból ma már nyilvánvaló, hogy *Gottler* Péter személyében ritka jó fogást tett a csendőrség, mert *Gottler* Péter olyan pénzhamisító-bandának a feje, aminő még nem garázdálkodott a vidéken.

A vizsgálóbíró, mely nagy erélyvel indította meg a nyomozást, *Gottler* Péter beismert vallomásán kívül olyan terhelő adatok birtokában van, amelyek legvilágosabb részletességgel mondják el, hogy minő bűnös manipulációkat végzett, *Gottler* Péter négytagú bandája.

Ennek a pénzhamisító-bandának a bűnügye, úgy látszik, nem igen marad el azimént letárgyalt *Takács*-féle bűnügy mögött, amint az az alábbi részletekből is kitűnik:

Gottler Péternek hentesüzlete volt Török-Becsén, ahol nagy feltűnést keltett váratlan letartóztatása. Azt ugyan mindenki tudta, hogy *Gottler* üzlete nem valami virágzó, de azt senki sem sejtette, hogy miből tartja fenn mégis magát.

Ma már napfényre került a dolog. — A csendőrség feljelentés folytán tudomást szerzett arról, hogy *Gottler* három tanyai emberrel hamis bankók előállítására szövetkezett. A vizsgálat csakhamar kiderítette ezek neveit is. *Balassa* Pál, *Orecsin* János és *Majus* Ádám személyében puhaltotta ki a csendőrség a bűnszövetkezet tagjait.

Az eddigi nyomozás szerint a vállalkozó szellemű hentes szószoros értelemben vett bűntársa csak *Balassa* Pál volt. *Orecsin* és *Majus* pénzsegélyvel támogatták a banda bűnös vállalkozását. Arról még nincs adat a vizsgálóbíró előtt, hogy a pénzhamisításhoz szükséges eszközöket és gépeket honnan szereztek be a pénzhamisítók. — Most még csak a végeredménye látszik annak a nagyszabású bünténynek, melynek kezdő szálait keresi a csendőrség.

A végeredmény pedig az, hogy a csendőrség kikutatta a pénzhamisítók titkos fészket, megtalálta a bűnjeleket és lefoglalta a hami-

sitványokat, amelyek nem holmi ólompénzek, könnyen felismerhető hamis forintok, hanem az *összetévesztésig hű százashatárkók garmadája*.

Gottler Péter és társai mindjárt ilyen nagyban kezdték a hamispénzgyártást. Amilyen szerencsésen végezték azonban a hamis százashatárkók előállítását, oly kevés szerencsésük volt azoknak a forgalomba hozása körül, mert egyetlen százast sem tudtak piacra vinni, mikor már rajtuk ütöttek a megtorló igazságszolgáltatás kezei.

Gottler, a zseniális hentes éppen munkában volt. Nem a sertések maradványai körül foglalkozott, hanem egy rejtett bejárati pincében dolgozott, ahol szerény petróleumvilágítás mellett egymásután szedte le a jól sikerült ropogós százashatárkókat a körül.

Éppen a tizennegyedik százashatárkó került ki a gépből, amikor beléptek hozzá a csendőrök. A hentes halászápadtan látta, hogy el van árulva s ellenkezés nélkül tűrte, hogy kezeit megláncolják. Addig, amíg Gottlert csendőrszuronyok előtt biztos helyre vitték, a többi csendőr a pénzhamisító-banda bűnjelét pakolta össze. Ezzel egyidejűleg jelentést tettek a szegedi kir. ügyészségnek, mely a letartóztatott hentes behozatalát nyomban elrendelte. Gottler Péter már a börtönben várja bűnjelének hovafejlődését. Bűntársai azonban még szabadlábon vannak. A csendőrség most nyomoz utánuk.

TANUGY.

(—) **Képesítő vizsgálatok.** A gőzképező és gőzkazánfűtők aradi vizsgáló bizottságának elnöksége tudtul adja mindazoknak, a kik kazánfűtői, lokomobil kezelői vagy stabil-gép kezelői vizsgát ohajtanak tenni, hogy e vizsgálatokra a jelentkezések az aradi iparfelügyelőséghez intézendők. A vizsgálatok pedig minden hónap második és negyedik vasárnapján délelőtt 8 órától a m. kir. áll. szakiskolában tartatnak meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A milliomos bűnpöre.** A szegedi kir. törvényszék már fölterjesztette a kir. ítélőtáblához *Ujhelyi* Lipót hódmezővásárhelyi milliomos újabb bűnpörében fölvetett pöriratokat. Miután a bűnpör az ügyészség felebbezése folytán került a táblához s ennél fogva a főügyészség vissza nem vonja a fölebbezést, a bűnjelét az ítélőtábla büntetőtanácsa vizsgálat alá veszi. Ha a tanács fenforogni látja a bűnjelét, úgy a pöriratokat visszaküldi a törvényszékhez s elrendeli abban a tárgyalást. Ha azonban az ítélőtábla tanácsa elfogadná a törvényszék vádpanaszának határozatát, végleg beszüntetik a vizsgálatot a milliomos ellen. Ebben a pörben a végső fórum az ítélőtábla s így annak a határozata a döntő s a pör sem a kuriához, sem pedig a koronaügyészséghez nem kerülhet.

NAPIREND.

Július 26. Péntek. Róm. kath. naptár: Anna. — Protestáns naptár: Anna. — Görög-keleti naptár (július 13.): Gábor főangyal. — A nap két 4 óra 15 perccor, nyugszik 7 óra 24 perccor. — A hold két 3 óra 22 perccor, nyugszik délelőtt.

Időjárás. Légnomás reggel 7 órakor 758.2 milliméter, délután 2 órakor 757.9 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 20.8, délután 2 órakor C° + 28.5. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor DN. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor félderült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 4 milliméter rövid éghabórtal.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet, meleg, helyenként csapadék, zivatarok.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Ereklie-múzeum helyisége mellett filésterem.

Július 28. A jótékony célú búr-asztaltársaság nyári mulatsága (Csálai erdő.)

Augusztus 3. Az aradi magyar államvasúti altiszt kör hangversenyvel egybekötött táncvigalma (Városliget.)

Augusztus 4. Az aradi szabómunkások szakszerveletének nyári ünnepélye (Csálai erdő.)

Augusztus 8. Jegyzőválasztás Borossebésen.

Augusztus 17. Az aradi orvosok bálja Menyházán.

Augusztus 18—19. Az aradi szabóiparosok országos kongresszusa.

A nyaraló- és fürdőző közönség

szíves figyelmébe ajánlom

40,000 kötetes

kölcsönkönyvtáramat,

Aradon, *Átzei Péter-utca 1. szám, (az udvarban)*

Telefon-szám: 407.

melyben minden újdonság megjelenés után azonnal több példányban kapható és a melyben a magyar, német, francia és angol irodalom összes jelesebb termékei képviselve vannak.

A vidékre való elküldésre és visszaszállításra nézve a legnagyobb kényelemtől gondoskodtam. Annyi művet szolgáltatok ki, amennyi egy óra elegendő. Az el- és visszaküldés egy lakattal elzárt ládikában történik, amelyben mindannyiszor mellékelve van a nyomtatott és a ládika tetejére ráragasztandó cég-cím, úgy, hogy a kényelmetlen csomagolás, sőt még a címzés is teljesen mellőzhető.

A könyvek ujak és tiszták.

Az összes jegyzékek ingyen.

Kölcsondíj közönséges havi bérletre: 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

Legújabbban érkezett **Szomaházy**: „A színház”, **Kozma**: *Agglegények*, **Hopér**: *Hentzau R.*, **Tostoj**: *Mi tartja fenn az embereket?* **Loti**: *Tünöképek*, **Feuillet**: *Egy párisi nő története*, **Vincent**: *A herceg kisasszony*, **Városhy**: *Mosolygó lapok*, **Ortleb**: *Ügyes varázsló*, **C. Sylva**: *Rajzok*, **Karcag**: *Macskák*, **Horváth P.**: *Fátum*.

Németben: **Stettenheim** *Heitere Erinnerungen*, **Moderner Knigge**, **Wippchen** in Chicago, **Karpeles**: *Heine und Bacharach*, **Golowin** *Russische Geheimnisse*, **Quantner**: *Die Folter*, **Die Schand- und Ehrenstrafen**, **Schönthan**: *Lachende Radlerwelt*, **Hypokrat**: *Sexuelle Politik*, **Nodier**: *Trilby*, **Georgy**: *Berliner Range*, **Zola**: *Arbeit*, **Zola**: *Der Siegeszug*, **Wagenhofer**: *Parkett und Boheme*, **Senden**: *Unverdorben*, **Reichenbach**: *Frau Eva*, **Droz**: *Im Ehestand*, **Prévost**: *D. Kind d. Ehebrecherin*, **Tellman**: *Schwarze Zöpfe*, **Urban**: *Tagebuch einer Kammerjungfer*, **Schnitzler**: *Frau Berta Garlan*.

Franciában: **Montilaud**: *La ehair*, **Tillet**: *De nos jours*, **Zola**: *Le travaille*.

A vidék legteljesebb ifjusági kölcsönkönyvtára, melyben minden számottevő ifjusági irat, az összes klasszikusok stb., magyar, német és francia nyelven kaphatók, ugyancsak az összes újdonságok is.

A kölcsondíj a tanuló ifjuságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

Kiváló tisztelettel:

703

KERPEL IZSÓ

kölcsönkönyvtára Aradon.

KOZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES

— **A Phönix biztosító társaság** eddigi igazgatóját *Deák* Farkast a budapesti vezérigazgatóvá helyezte át. — Ugyanezen intézet kolozsvári vezérigazgatójánál is változások történtek: *Büchler* Adolfot, a New-York volt kolozsvári főigazgatóját nyerte meg az intézet a kolozsvári vezérigazgatóvá vezetésére, melyhez *Bilkei* mint titkár és *Pollák* Márton mint pénztárnok neveztettek ki.

— **A termés.** *Csanádpalotán*, mint levelezőnk írja, a cséplés folyamatban van. A buza keresztek átlag 30—35 kigrammot adnak. Az ideai buzatermés a tavalyihoz képest sokkal rosszabb. Az árpa igen kiadó és jó. A kukorica is szépnek mutatkozik, csak hogy a nagy melegben nem fejlődik. A kerti vetemények is szépek. A szőlő is bőnek és izesnek ígérkezik.

— **Az amerikai tőzsde.** *New-Yorkból* táviratokat: A mai tőzsdén az üzlet nagyobbára csak a hivatásos spekuláció vételére s eladásra szorítkozott. A hangulat eleinte gyöngye és szabálytalan volt és sok papirnak az árfolyama hanyatlott. Délután ismét meglehetősen általános hanyatlás állott be. A vétésekben okozott kár nagyságáról eltérő nézetek voltak fortésgalomban, ugyancsak arra nézve is ellentélfelfogások uralkodnak, hogy mennyiben érvényesültek ezek a károk már is az árfolyamok alakulásában. Ez az eltérés az üzletkötésekben is kifejezésre jutott. A zárlat lázasan izgatott volt. Részvényforgalom 500.000 drb.

— **Fizetéseketelenségek.** A bécsi Creditoren Verein a következő fizetéseketelenségeket jelenti: *Halász* Oszkár kereskedő *Gyoma*. — *Stern* Meier kereskedő *Chrzanow*. — *Kozák* Method vegyeskereskedő *Oels*. — *Kohn* L. D. (*Izár* *Dávid*) kereskedő *Prága*. — *Kaspar* Antal *Prága*. — *Hartmann* Vilmos kereskedő *Bécs*. — *Kellner* Mór kereskedő *Szilvás*. — *Roóz* kereskedő *Szatmár*.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 25.

Déltőzsde. A buzakínalat elegendő, a vételkedő. Szilárd irányzat mellett 28,000 métermáza került forgalomba, 7 $\frac{1}{2}$ fillérig magasabb áron, rozs és árpa magasabb áron. Időjárás tikkasztó.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.16— 8.17
Rozs októberre	6.80— 6.81
Zab októberre	6.34— 6.35
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	5.36— 5.37
Tengeri 1902. májusra	5.12— 5.13
Repce augusztusra	13.15—13.25

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.14— 8.15
Rozs októberre	6.78— 6.79
Zab októberre	6.33— 6.34
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	5.33— 5.34
Tengeri 1902. májusra	5.12— 5.13
Repce augusztusra	13.20—13.25

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	632.75
Magyar hitelrészvény	641.—
Leszámlolóbank részvény	430.—
Rima-Murányi vasmű részvény	436.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	635.50
Közuti vasút	570.50
Városi villamos vasút részvény	282.—

S z e s z ü z l e t.

— Július 25. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o. beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott mosliék: 12.80—13.— korona mmásánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 25. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 78 — 80 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 84 — 86 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 85 — 86 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 84 — 88 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon fe.üli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 85 — 86 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 84 — 85 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 85 — 86 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 40/o vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadóknak.

Száritási szám Július 22. napján volt készlet 48,727 darab, Július 23. napján felhajtott 210 darab, Július 23. napján elszállított 369 darab, Július 24. napján maradt készletben 48,568 darab. Üzlet: Csöndes.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, július 25.

Magyar aranyárjádék 40/0	118.35
Magyar koronajárjádék 40/0	92.80
Magyar arany 41/20/0	120.25
Magyar ezüst 41/20/0	100.—
Magyar keleti vasút	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	173.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.50
Osztrák papírjárjádék	98.50
Osztrák járjádék ezüst	98.80
Osztrák járjádék arany	118.—
Koronajárjádék	95.75
1860-iki államsorsjegyek	139.50
Osztrák magyar bankrészvény	1640.—
Magyar hitelbank részvény	642.—
Osztrák hitelbank részvény	634.75
Osztrák-magyar államvasút	635.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.04
Német birodalmi márka	117.42
London	239.65
Páris	95.20

CSARNOK.

A szirén.

Írta: Pekár Gyula.

A vonat megindult s Pándy Elemér még egyszer kihajolt, hogy egy utolsó csókot intsen a feleségének. A leányos fiatal asszony épp akkor szállt fel az elegáns kucsirkocsiba a kis állomás akácfái között. Kiegyenesedett fehér flanel ruhájában s szeme elé tartva kezét a nap ellen, kipirulva, szégyenlősen lobogtatta zsebkezdőjét a férje felé. Sirt és mosolygott egyszerre, — hisz tudta, hogy Elemér csak egy napra marad el Pesten, dehát olyan boldog, boldog gyermek volt ő, hogy egy percig se tudta elképzelni az életét a férje nélkül! . . . Elemér ur könnyed sóhajjal hajolt vissza, megigazította nyakkendőjét a tükörben és leült. Elővette kézi táskájából a hivataloknál és bankoknál elintézendő ügyek iratait s a gazdagon nősült fiatal férjek fontoskodásával mélyedt bele azoknak a tanulmányozásába.

Feltétlenül igaz, hogy az ember általában a házasságban; a férjek mindenekelőtt vagy megfogynak, vagy meghíznak, de egyik se marad meg annak, aki volt. Példa lehetett erre Pándy Elemér. Az a kalandos pesti „szép fiú” volt ő, aki penzióba megy és tekintélyes vidéki földbirtokossá hizik egy előnyös házasság nyugalmával. Hja, mikor ugy egyszerre vége van a kártyának, meg a sok éjszakázásnak, hogy is maradna meg az ember érdekesen sápadtnak és karcsunak? Elemér ur olyan pirospozsgás, egészséges színben volt, hogy öröm volt ránézni. Rezervista huszár-atilláját már egy év óta nem tudta összegombolni. Arca még mindig férfiasan szép maradt, csak vonásainak hódító melankoliája került humoros ellentétbe kezdődő tokájának gömbölyűségével. De mit törődött ő azzal, hogy nincsen többet donjuani „kondícióban”? Szereit őt a felesége a nélkül is . . . Ellenkezőleg, büszke volt rá, hogy „ranzsirozott”, komoly emberré lett s mint ilyen megvethette ifjusága tévelygéseit. Ahogy a vonat tovaragadta s az állomások eltűntek mellette, olykor féretette iratait s ön-elégülten mosolyodott el.

— De boldog is az ember, amíg meg nem házasodik! — gondolá. — Az a sok léha szerelem! Aztán a végén az az utolsó és kikerülhetetlen „nagy” szerelem, mely unalomból vad-házassággá fajul s melyből az ember sehogyse tud kimászni! . . . Pfuj!

Eszébe jutott az ő utolsó nagy szerelme. Hej, az a veszedelmes, szőke színész! . . . Hangosan felkacagott. Szinte maga is elcsodálkozott, hogy most olyan közönyösen tud arra az esetre visszagondolni . . .

— Nehéz az ilyenből kimászni, biz' Isten nehéz! — mormogá aztán kezeit dörzsölve. — És milyen jó, mikor az eféle léhaságoknak egyszer és mindenkorra végük van! Az ember legyen férfi! . . . Hát nem jobb így? Van jó kis feleségünk, aki imád bennünket s akit mi is, nem léha szenvedélylyel, hanem tisztességesen, korrekte szeretünk . . . Van uri, nyugodt élet, egészség, kis gyerekek . . .

Arca bizonyos méltósággal komolyodott el. Tetszett magának az „apa” szerepében s csak

annál fontoskodóbban mélyedt bele iratai tanulmányozásába.

A közbenső állomások egyikén egyszerre nyílt az ajtó s egy utas lépett be. Elemér ur szórakozottan pillantott fel papirosai közül s nézett a tulsó sarokban ülő idegenre. Folytatta az olvasást, de nem teh tett róla, kezdete az az arc foglalkoztatni. Ki lehetett az az angolos előkelőséggel öltözött vidéki ur? Láta ő már valamikor, valahol ezt a zárkózott, kiasszott arcot, — de mintha fiatalabb kiadásban látta volna. Azok a katonásan merev mozdulatok a zöld cheviot-ruha alatt! . . . Ej, az ördögbe is, ismerte ő ezt az urat. — Felnézett s tekintete találkozott az idegenével. Az ismeretlen is nyilván hasonló gondolatok foglalkoztatták; kutatóan nézett ő is Pándy Elemérré. Egyszerre aztán mosolyogni kezdtek mind a ketten, s ez a mosoly vezette őket nyomra. Egy lehelletben kiáltottak fel, derűsen, barátságosan:

— De mintha ismernénk egymást! . . .
— Igen, igen, három év előtről . . .
— Persze, a szép szőke asszonytól! . . .
— Igen, a szép színésznő . . . A „szirén!”

— A „szirén!” . . . ismétlék aztán jelentősen kacagva, de az emlékek hatása alatt szinte szomorúan.

Meghatottan fogtak kezét.

— Báro Rastatt főhadnagy, ugy-e?

— Csak voltam főhadnagy! most itt gazdálkodom . . . Ön ugy-e Pándy, — persze a „hires” Elemér?!

— Igen, az vagyok, — mosolygott szerénykedve Elemér ur. — De ön hogy megfogott három év óta!

— Hát hogyné! Megházasodtam . . . De ön meghizott!

— Igen . . . én is megházasodtam! Nevettek.

Az eféle véletlen találkozások után a következő percben szükségképpen mindig némi zavarnak kell beállania. Az első baráti hevület után sajátságos zavarral hallgatott el a két ur is. A csönd kezdett már kinossá válni, midőn Pándy Elemér ügyesen athidalta.

— Csodálatos, csodálatos! — mormogá, — a legnagyobbszerű a dologban mégis az, hogy mi voltaképp most beszélünk életünkben először!

— Igaz, igaz! — mosolygott Rastatt jelentősen.

— Látásból szörnyen ismertük egymást, mikor én kijöttem a villából, ön akkor ment be . . . Emlékszik-e?

— Hogyne! Vetélytársak voltunk és izé . . .

— Igen, igen, — halálosan gyűlöltük egymást! No részemről annál jobban örülök, hogy most, mikor már mindennek vége van, végre megismerkedhettünk . . .

— Részemről a szerencse. Hej, változnak az idők! Ki hitte volna, hogy egyszer még ilyen barátságosan találkozunk egy vasuti kocsiiban s nyugodtan, derűsen beszélgetünk azokról a régi dolgokról!

Meleg érzéssel fogtak kezét még egyszer.

— Hej, azok az asszonyok! — mormogá Elemér ur, — de fel is forgatják a világot! Az embernek valójában csak akkor jön meg az esze, mikor me házasodik!

— Az már igaz! Az vált meg bennünket ettől a sok ostobaságtól. Hja, a házasság! . . .

— Bizony, mikor az ember egy érintetlen nőben megismeri az eszményt . . .

Vételkedve dicsőítették a házasság szent intézményét. Mindegyik elmondta a másiknak, hogy mily boldog; utóbb bizalmas hangon bevallották egymásnak azt is, hogy gazdagon nősültek s most már „ranzsirozott” komoly emberek . . . Lassankint azonban kimerítették az erkölcsös élet témáit s ekkor ismét sajátságos mosolylyal néztek egymásra. Furta az oldalukat valami, de egyik se akart első lenni a kérdés feszegetésében. Hisz szó sincs róla, komoly férjek voltak mind a ketten, de ahogy így szemben ültek egymással, tuiságosan eszükbe jutottak a három év előtti események. Szörnyen szerettek volna hallani valamit egymástól a „szirént” illetőleg . . .

— Eh, az ördögbe! — kacagott végre Elemér ur, — az ember nem beszélhet mindig komoly dolgokról! Most jut az eszembe, hisz van a táskámban konyak!

Vigan pakolta ki az üveget s a poharakat. Koccintottak s pár perc múlva már megoldódott a nyelvük. Maguk se tudták, melyikőjük kezdett el a szirénről beszélgetni, de egyszerre csak azon vették észre magukat, hogy kipirult arccal „régóta” susognak már aranyifjuságuk közös eszményéről.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Július 25. —

Fehér Kereszt szálloda. Krantz Gábor fakereskedő M.-Sziget. — Klein Szidor birtokos Kiscell. — Liehtoit Jakob kereskedő Budapest. — Malovnay Károly kereskedő Bécs. — Alstáffer Antal kereskedő Brassó. — Karesofszky Elemerné birtokosné Petrozsény. — Vaskau Géza zeneművész Kolozsvar. — Langfelder Jakab kereskedő Zsolna. — Schneider Hugó kereskedő Freidenthal. Krausz József ny. pénzügyigazgató Arad. — Laszlo Károly kereskedő Budapest.

Vass Szálloda. Fekete István kárbecslő Budapest. — Vacht Viktor intéző Zimbró. — Cicis Henrik utazó Bécs. — Klein Ignácz utazó Bécs. — Grosz Jakab utazó Bécs. — Weber Gedeon utazó Bodenbach. — Kovács Sándor vállalkozó Lugos. — Báron Mór utazó Budapest. — Ollop Vilmos utazó Budapest. — Königstein Dezső utazó Bécs. — Berger Mór utazó Bécs. — Landauer Zsigmond utazó Bécs. — Boscan János tanító Sebes.

Nádor szálloda. Heres János nyomdai üzletvezető Kosztalva. — Jeloc Zsigmond magánzó Csermő. — Beles Gusztáv esperes Simánd. — Papp Miklós nyug. körjegyző Almás. — Hidegkuti József jegyző Német-Szent-Péter. — Gligor Péter földbirtokos Kőrösbánya.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

VASS GÉZA

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinóról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnág este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 9.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

NYILTÉR.*

BORHOZ LEGJOBB!!

KITÜNO ASZTALIVIZ

és 221 NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL

M. kir. államv. üzletvezetőség Miskolcz.

18522—1901. szám.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség az általa kezelt összes vonalain és állomásain az 1901. év szeptember hó 1-től 1902. évi december 31-ig előforduló patkány, egér és egyéb kártékony férgek kiirtására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség vonalain patkányirtásra 18522/901. számhoz felirással ellátott borítékba zárt és lepecsételt és a pályázati feltételek szerint kívánt okmányokkal felszerelt ajánlatok 1901. év augusztus hó 10. napjának délelőtti 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség titkári hivatalához kir. posta útján térítvevény mellett nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 200 azaz kettőszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség miskolczi gyűjtőpénztárában 1901. évi augusztus hó 9-ig déli 12 óráig letétbe helyezendő.

Értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett négy napnál nem régebb utolsó napi árfolyam szerint, de a névértéken felül semmi esetre sem fognak számíthatni. Takarékpénztári betét könyvek bánatpénzül nem fogadtatnak el.

Ajánlattevők kötelesek ajánlatukban az alkalmazandó irtószereket és eszközöket világosan megnevezni és hogy minden egyes irtószereket sikeres használhatósága az országos vegyészeti intézettől beszerzendő bizonyítvánnyal, az alkalmazandó irtóeszközök kipróbált használhatósága pedig hitelt érdemlő más eredeti bizonyítványokkal lesz igazolható.

A pályázat tárgyát képező munkára vonatkozó feltételek a kötetendő szerződésben vannak részletesen felsorolva, mely a miskolczi üzletvezetőség II. (pályafentartási és építési) osztályában a hivatalos órák alatt betekintheők illetőleg megismerhetők, miért is az ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

A miskolczi üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlat összegére szabadon választhasson és azzal a szerződést véglegesen megköthesse.

A bánatpénz fejében letett 200 korona készpénz vagy a fentiek szerint megállapított értékpapír az ajánlat el nem fogadása esetén az arról szóló értesítéssel egyidejűleg, de legkésőbb folyó 1901. év augusztus hó 30-ig a letétjegy visszavisszavételére ellenében kiadatik.

Az elfogadott ajánlattevő bánatpénze a szerződés szerint mint biztosíték kezeltetik.

Miskolcz, 1901. július hó 13-án.

Az üzletvezetőség.

(Utannyomás nem díjazatik.)

„Balf kénes iszapfürdő“

Sopron mellett,

a hasonló nevű vasuti állomás közvetlen tözsomszédságában.

Télen és nyáron nyitva.

A gyógyfürdő erdős hegyektől védett gyönyörű völgyben terül el. Pormentes ozonduz levegő.

Javalva van: izom és izületi csúsz, csúszos hűdések, köszvényes izületi lob, idült izzadmányok, görvéllyör, bujakör, idült fémmérgezés, az idegek betegségei, a légzőszervek hurutjai, idült bőrbetegségek, sérülések és különböző csontbántalmaknál.

Gyógyhatányok: Meleg kénes fürdők. Kénes-vasas lápfürdők, melyek női bajoknál és idült csúsznál használtatnak (a hivatalos vegyelemzés szerint vasoxyd tartalomban 18-szor oly erősek, mint a világhírű Marienbadi moorfürdők.) **Villamos kénesvízfürdők.** (Dr. Gärtner módszere szerint,) melyek főleg idegbántalmaknál alkalmaztatnak rendkívüli sikerrel, **villamos fényfürdők** elhízás ellen. **Szénsavas pezsgőfürdők** szív- és idegbajok ellen, dr. Reitter-féle **forrófog készülékek.** **Hidegvízgyógyintézet.** Az összes fürdők a mai kornak megfelelően, a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve.

100 ágyra berendezett **állandó munkás sanatorium,** mely a magas belügyminiszteriumnak 1899. évi november hó 15-éről kelt 117214/VI. számú rendelete értelmében az ország összes törvényhatóságainak, nemkülönben a betegsegélyző pénztárak figyelmébe ajánlatott. A m. kir. államvasutak alkalmazottai ezen sanatoriumba utaltatnak fürdőhasználat céljából. Ezen munkás sanatorium beteget napi 1 frt 08 kr.-ért teljes ellátás, u. m.: étkezés (reggeli, ebéd és vacsora) lakás, takarítás, világítás és a meleg kénes fürdők használatát élvezik.

Ivó kurál a kénes savanyuvízforrások és egy főleg a vese és hólyagbántalmaknál kitűnő gyógyhatású **lithumos savanyuvízforrás** lesz használva, mely utóbbi savanyuvíz 25 üvege (fél liter) 5 koronába kerül.

Bővebb felvilágosítással szolgál: **Balf kénes gyógyfürdő igazgatósága,** vagy a tulajdonos **Med. dr. Wosinski István.** Posta, vasuti és telefon állomás a fürdőtelepen. 857

343/1901. g. sz.

Árlejtési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a honvéd huszár laktanya felépítésével kapcsolatos vízvezetési, szobafestő munkák és fűtőberendezés elvállalása iránt **folyó évi július hó 29-én d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1. a vízvezeték elkészítésére 4385 kor. 50 fill. 2. a szobafestő munkákra 827 kor. 3. a fűtési berendezésre 4906 kor. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi július hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

Magyar királyi államvasutak.

109323—1901. szám.

Hirdetés.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános pályázatot hirdet a Zágrábban előállítandó üzletvezetőségi épület előállítására.

Az igazgatóság.

(Utannyomás nem díjazatik.)

Ágris község jegyzői irodájában — egy a jegyzői teendőkben jártas

írnok

folyó évi augusztus hó 1-sejétől állandó alkalmazást nyer.

Javadalmazás megállapodás szerint.

Ágris, 1901. július hó 25.

Gregus József,
községi jegyző.

988

304—1901. g. sz.

Árverési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Mittelmann-féle szeszgyár telepen levő magtár helyiségeknek f. évi július 1-től 3 évre való bérbeadása iránt **folyó évi augusztus hó 5-én d. e. 10 órakor** árverést tart.

Kikiáltási-árak: 1. Az 1. 2. és 3. sz. 4600 mm. gabonát befogadó magtárra 750 korona. 2. A 4. sz. 6000—7000 mm. gabonát befogadó magtárra 1200 korona. 3. Az 5. sz. 4000—5000 mm. gabonát befogadó magtárra 1000 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi július hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

28902—901. F. IV. szám.

Hirdetés.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghivatik.

Állomáson	f. é. július hó
Kecskemét	29-én
Győr	29-én
Zágráb	29-én
Miskolcz g. p. u.	30-án
Eszék	30-án
Ujvidék	30-án
Bpest-Józsefváros	31-én
Szatmár-Németi	31-én

Budapest, 1901. július hóban.

Az igazgatóság.

Egy középkorú, megbízható kitűnő bizonyítványokkal rendelkező egyén, ki 15 évet volt egy nagy uradalomban mint **majoros gazda** alkalmazva,

állást keresne

egy olyan

kisobb gazdálkodásban

(500—1000 hold),

melyet ő önállóan maga vezetne. Beléphet akár október 1., akár új évben. Szíves megkeresések. **Pankota: Tövisházy Károly.**

987

Alulirotnak

25—30 **Waggon**

Jó minőségű

eladó szénája van.

Az ár iránt értekezhetni lehet alulirotnál szóval vagy levélileg

985

FEJÉR MIKLÓS

Diécs, u. p. Alcsill.

342—1901. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a jelenleg Bondár Lajos által bérelt nagylegelőbeli 11^{304/1100} hold és a 3. számú vasuti őrház mellett fekvő mintegy 1 hold földnek f. évi október hó 1-től 1905. évi december 31-ig Bondár Lajos kára és veszélyére való bérbeadása iránt folyó évi július hó 29-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: a nagylegelőbeli 11^{304/1100} hold földre 26 korona 02 fillér holdankénti évi bér. A 3. sz. vasuti őrház mellett fekvő 1 hold földre 20 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1901. évi július hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

M. kir. államv. budapest jobbpárti üzletv.

21624—1901. I. szám.

Ajánlati hirdetmény.

Győr állomásunkon levő vízművünk egyik 80 mm. belső átmérővel bíró mintegy 745 méter hosszú, nyomóvezetéke a hozzá tartozó szélkázánokkal és elzáró szelepekkel együtt 150. mm. belső átmérőjű vezetékkel és hozzáillő szélkázánokkal és elzáró szelepekkel való kicserélésére, — a földmunkák kivételével — ezennel pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok alapjául szolgáló tervek, szerződési feltételek, s költségcsapítási minták vonatási osztályunkban (Külső kerepesi-ut 13. II. em.) szerezhethők meg.

Az ajánlatok f. é. augusztus hó 10-én déli 12 óráig titkárságunkhoz nyújtandók be. Az ajánlatok ivenként 1 koronás, a mellékletek pedig ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva a következő felirással bíró lepecsételt borítékban nyújtandók be: „Ajánlat 21624—901. számhoz, a győri vízmű nyomóvezetéke kicserélése tárgyában.”

Az ajánlat benyújtását megelőző nap déli 12 óráig az ajánlati árral kiszámított összköltségeknek 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban bánatpénz gyanánt gyűjtőpénztárunknál leteendő.

Készpénzben letett bánatpénzek után kamatok nem fizettetnek, ellenben az értékpapíroknak esedékesé váló szelvényei kiadatnak. Az értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdén jegyzett, 14 napnál nem régiebb utolsó árfolyam szerint, de semmi esetre sem névértéken felül fognak számíttatni.

A letétjegy az ajánlathoz nem melléklendő.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek tértvény mellett adandók fel.

Az alulirott üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon választhasson.

Budapest, 1901. július hó 22.

A m. kir. államv. Bpest jobbpárti üzletvezetősége.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

2277—1901. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségénél egy 2000 korona évi tisztizetessel és 400 korona lakbérrel javadalmazott állatorvosi állás betöltendő lévén, azon okleveles állatorvosokat a kik ezen állást elnyerni óhajtják s az 1888. évi VII. t.-cz. 133. §-a illetve ezen t.-cz. végrehajtására vonatkozólag 40000—1888. szám alatt kiadott ministeri rendelet 303. §-ában előírt minősítéssel bírnak, felhívom, hogy pályázati kérvényüket, 1901. évi augusztus hó 15-ig Méltóságos Urbán Iván urhoz Arad vármegye és város főispánjához benyujtsák.

Arad, 1901. évi július hó 16-án.

Institoris,

polgármester helyettes,
főjegyző.

62—1901. k. p. v. szám.

Hirdetmény.

Az aradvárosi választó kerületben az országgyűlési képviselőválasztóknak folyó évben érvénytelen bírándó ideiglenes névjegyzéke ellen beadott felszólalásokra hozott határozatok az 1899. évi XV. t.-cz. 148-ik szakasza szerint f. évi július hó 20-tól 30-ig a városház emeleti tanácstermében közszemlére kitétetnek. Szabadságában áll azt bárkinek megtekinteni és a hozott határozatok ellen a nagyméltóságú m. kir. Curiához felebbezéssel élni.

Arad, sz. kir. város központi választmányának 1901. évi július hó 2-án tartott üléséből.

Salacz Gyula, s. k.
polgármester,
közp. választm. elnök.

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknél

az

Kellemes ízű! Umberto Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umberto-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kellemes adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngéledők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor hatásáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszersmind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesítem, hogy Umberto china vasbora betegemnél, különösen ideggyengeségemnél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.

Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápoly Nándor.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez”

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Előpatak gyógyfürdő,

melynek több kiállításon kitüntetéssel gyögyvize Európa legjelesebb bálna-olgosai által a világ legelső érvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki.

Az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bélzabában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásztkor és kedélykorban, idegbajokban máj- és lépdeganatokban, az epe kivetető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, fejlődési sápkorban s az ezen alapuló hőszám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fővénykőlerakódás, s húgykőképződéseknél, a méh idült tömölüléseivel, daganatnál, fehérhólyásban, a nemi részek gyengeségeiben, angol korban, köszvény és csüzbajokban.

Az ásványviz használataival kapcsolatosan ujonnan berendezett meleg és hideg ásványvízfürdők, hidegvíz gyógyfürdő, massage áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, táviráda, posta, 600 szoba áll a közönség rendelkezésére, napi ár 1 kor. 60 fillértől fennebb, szobák árai május 15-étől július 1-éig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 30 százalékkal olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni, van gyógykonyha is.

Szórakozásul vannak parkok, erdei fenyves sétatnyok, olvasó, zongora és társalgó teremek, Lawn-Tennis, tornászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások: ugyszintén egy elsőrendű cigányzenekar. Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson szállnak ki, honnan az 1 óra távolra eső Előpatakra magán és társaskocsik szállítják a gyógyvendégeket.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad.

Előpatak, 1901. év május hó.

856

A fürdőigazgatóság.